

FILHARMONIA
GORZOWSKA

**XI FESTIWAL
MUZYKI
WSPÓŁCZESNEJ
IM. WOJCIECHA KILARA
GŁOS LUDZKI**

**XI FESTIWAL
MUZYKI
WSPÓŁCZESNEJ
IM. WOJCIECHA KILARA
GŁOS LUDZKI
11-25 PAŹDZIERNIKA 2024**

GŁOS LUDZKI

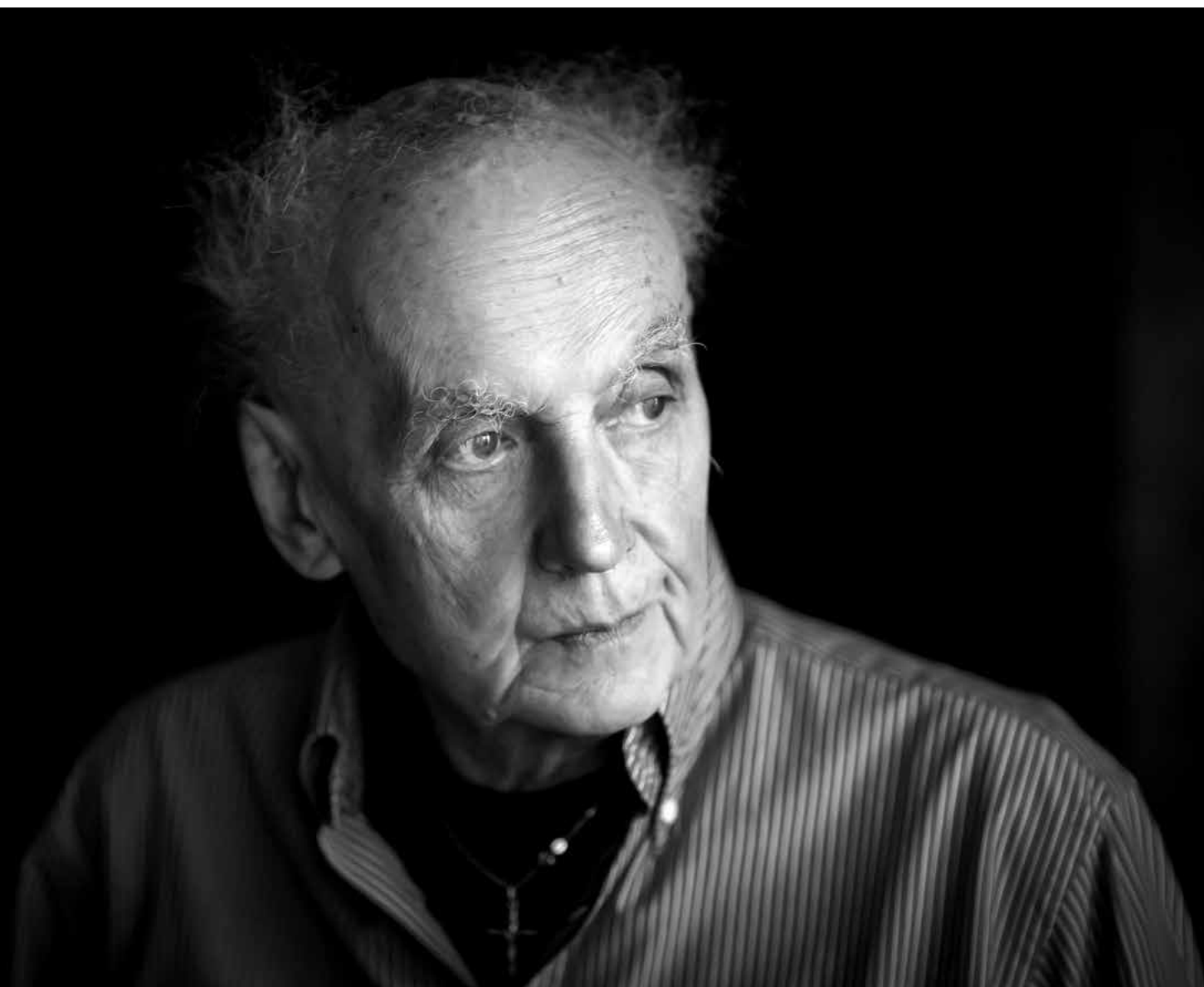
Tym razem iskrą okazało się nie pojęcie, myśl czy idea, ale zjawisko w pełni uchwytnie, fizyczne i cielesne. Głos to przecież nic innego jak fala akustyczna, dźwięk płynący z ciała. Ruch i wibracja. Myśląc o nim w kategorii przymiotu ludzkiego, szybko wymienimy jego liczne walory i dobrodziejstwa. To on, jako naturalny i najbliższy ciału instrument, od pradawnych czasów stanowi podstawowe narzędzie naszej łączności ze światem, będąc odbiciem tego, co robimy, co myślimy i co czujemy. To on jest emanacją naszej energii, naszych potrzeb, pragnień i emocji. Za pomocą głosu komunikujemy się, tworzymy więzi, cementujemy naszą tożsamość. Głos, powołując do życia słowa, jest kluczowym elementem w budowaniu relacji międzyludzkich i to on w dużej mierze decyduje o tym, jak postrzegają nas inni. Głos wreszcie to jeden z najbardziej naturalnych przejawów naszej obecności w świecie oraz jeden z naszych najwierniejszych sprzymierzeńców w kreowaniu naszego obrazu na zewnątrz. To on wiedzie nas ku aktom bliskości, jednocześnie dystansując wobec tego, co wrogie. Niemniej prawda o głosie jest taka, że sposób, w jaki używamy go na co dzień, to jedynie namiastka możliwości danych przez naturę naszemu ciału. Ograniczenia te wynikać mogą z wielu powodów. Tych, które tkwią w nas samych, w naszych temperamentach, energiach, cechach osobowości, ale i tych narzuconych kulturowo, genderowo, obyczajowo czy społecznie, które sprawiają, że pewne rodzaje ekspresji czy sposoby użycia głosu uznawane są za nieeleganckie, niestosowne, wstydlive, a nawet zakazane. Jest więc głos z jednej strony narzędziem manifestacji naszego ja, z drugiej jednak – uwikłany w konteksty kulturowo-społeczne – przeszkodą w pełnym wyrażaniu siebie. I tu właśnie otwiera się przestrzeń dla muzyki. Współczesna muzyka wokalna i instrumentalno-wokalna uwalnia bowiem głos od wszelkich zakazów i tabu, szuka dla niego nowych miejsc i form wyrazu; pozwala mu wybrzmieć adekwatnie do sytuacji, zwalnia go z przymusu niesienia cią-

głej przyjemności, z konieczności bycia wyłącznie wzniosłym doznaniem estetycznym. Muzyka współczesna nie boi się głosu, łaknąc również tego, co w nim najbardziej pierwotne, dzikie i zwierzęce; eksploruje jego ogromne możliwości, dostrzega w nim żyzną glebę do kolejnych odkryć, obszar dalszych przekroczeń, drogę ku zaszyfrowanym emocjom i ku prawdziwie głębokim wewnętrznym doświadczeniom. Czyni z niego narzędzie łączności nie tylko ze światem, ale również, jeśli nie przede wszystkim, z intuicją, wyobraźnią i wrażliwością. Głos to najdoskonalszy z instrumentów. Pozwalając twórcom i artystom na jednoczesne wyrażanie treści muzycznych i werbalnych, jest nie tylko potężnym źródłem ekspresji, przestrzenią doznań artystycznych czy generatorem niepowtarzalnej energii, ale i tworzywem, z którego wyrasta konkretna sytuacja, konkretna opowieść, konkretna treść. Głos jako materia żywa i oddychająca – niezależnie od tego, czy komunikuje coś zrozumiałe i logicznie, czy też wyłącznie fonetycznie i abstrakcyjnie – zawsze do kogoś należy, zawsze tworzy czyjąś wypowiedź, zawsze ma jakieś znaczenie.

XI edycja Festiwalu ukazuje rozmaite sposoby i formy obecności głosu ludzkiego w twórczości kompozytorów XX i XXI wieku, a także wyrosłe z niej fascynujące relacje muzyki i słowa, nierzadko traktowane w kategoriach muzycznego eksperymentu. W tym celu będziemy sięgać po dzieła wykorzystujące różnorodne techniki wokalne (śpiew operowy, śpiew alikwotowy, śpiew *in crudo*) oraz przeróżne gatunki i konwencje – od monodramu operowego, przez współczesne rekompozycje tradycyjnych utworów ludowych, po śpiewy rytualne i muzykę religijną.

Niech ta mnogość będzie dla nas porywającą inspiracją do dalszych konfrontacji i dialogów z muzyką współczesną. Słuchajmy jej tak, jak ona słucha nas. Zwłaszcza że tym razem będzie nam miała do powiedzenia naprawdę dużo.

Do zobaczenia na koncertach.

fot. Bartek Barczyk

WOJCIECH KILAR

(1932-2013)

Wybitna postać współczesnej muzyki polskiej, kompozytor takich dzieł jak *Exodus*, *Krzesany*, *Orawa*, kompozycji religijnych: *Missa pro pace*, *Bogurodzica*, *Angelus*, a także wielokrotnie nagradzany twórca muzyki filmowej (ponad 140 tytułów) pisanej dla największych reżyserów, m.in.: Andrzeja Wajdy, Krzysztofa Zanussiego, Kazimierza Kutza, Francisca Forda Coppoli, Romana Polańskiego i Jane Campion.

Urodzony 17 lipca 1932 roku we Lwowie, kompozytor i pianista. Po krótkich okresach spędzonych w Krośnie, Rzeszowie i Krakowie osiadł na stałe w Katowicach. W latach 1946-1947 uczył się gry na fortepianie u Kazimierza Mirskiego w Państwowej Średniej Szkole Muzycznej w Rzeszowie, debiutował tam jako pianista w Konkursie Młodych Talentów, wykonując własne *Dwie miniatury dziecięce* (II nagroda). W latach 1947-1948 uczeń Państwowego Liceum Muzycznego w Krakowie w klasie Marii Bilińskiej-Riegerowej (fortepian) oraz Artura Maławskiego (harmonia – prywatnie), następnie Państwowego Liceum Muzycznego w Katowicach u Władysławy Markiewiczówny (fortepian). Równocześnie pobierał prywatne lekcje kompozycji u Bolesława Woytowicza, u którego w latach 1950-1955 uczył się w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Katowicach. W 1955 roku ukończył studia, uzyskując dyplom z wyróżnieniem. W tym samym roku otrzymał II nagrodę za *Małą uwerturę* w Konkursie Utworów Symfonicznych na V Festiwalu Młodzieży w Warszawie. Utwór ten znalazł się w programie pierwszego Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Współczesnej Warszawska Jesień w roku 1956. W latach 1955-1958

był aspirantem u Bolesława Woytowicza. W 1957 roku brał udział w Międzynarodowych Kursach Wakacyjnych Nowej Muzyki w Darmstadt. W latach 1959-1960 jako stypendysta rządu francuskiego kształcił się w Paryżu u Nadii Boulanger (kompozycja). Występował także jako pianista, wykonując własne utwory. W 1977 roku został członkiem założycielem Towarzystwa im. Karola Szymanowskiego w Zakopanem, przez dwie kolejne kadencje był jego wiceprezesem. Był również członkiem Związku Podhalan. W roku 1991 Krzysztof Zanussi nakręcił o nim film telewizyjny pt. *Wojciech Kilar*. W roku 1999 otrzymał doktorat honoris causa Uniwersytetu Opolskiego. Od 1999 roku był członkiem zwyczajnym Polskiej Akademii Umiejętności.

Laureat licznych nagród, doceniany również za działalność artystyczną w kontekście społecznym. W roku 2012 otrzymał Złotego Fryderyka za całokształt twórczości.

Jego muzyka do filmu Francisca Forda Coppoli *Bram Stoker's Dracula* została uhonorowana przez Amerykańskie Stowarzyszenie Kompozytorów, Autorów i Producentów nagrodą ASCAP Award 1992 w Los Angeles, w San Francisco przyznano jej Best Score Composer for a 1992 Horror Film. Napisał ścieżkę dźwiękową do *Portretu damy* w reżyserii Jane Campion, filmów Romana Polańskiego: *Dziewiąte wrota* i *Pianista* (Cezar 2002 za najlepszą muzykę filmową). Po jego utwory sięgają współcześni artyści: Motion Trio, Anna Maria Jopek czy bracia Pospieszalscy, znajdując w nich bogate źródło inspiracji twórczej.

Zmarł 29 grudnia 2013 roku w Katowicach.

11.10.2024

ENERGIA GŁOSU

KONCERT INAUGURACYJNY

11 października 2024
piątek, 19:00
sala koncertowa

ENERGIA GŁOSU
KONCERT INAUGURACYJNY

Orkiestra Filharmonii Gorzowskiej
Zygmunt Krauze / pianino
Joanna Woś / sopran
Michał Klauza / dyrygent

WOJCIECH KILAR
Ricordanza na orkiestrę smyczkową

ZYGMUNT KRAUZE
Poemat Apollinaire'a
na recytującego pianistę
grającego na rozstrojonym pianinie
i dowolne instrumenty

FRANCIS POULENC
Głos ludzki
monodram operowy na sopran
i orkiestrę

MICHAŁ KLAUZA

Dyrektor artystyczny Orkiestry Polskiego Radia w Warszawie. W latach 2013-2015 kierownik muzyczny Opery i Filharmonii Podlaskiej, a w latach 2009-2015 – II dyrygent Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia. Dyrygent i zastępca dyrektora muzycznego Welsh National Opera w Cardiff (2004-2008).

W grudniu 2011 roku zadyrygował w Operze Narodowej Ukrainy w Kijowie *Króla Rogera* Karola Szymanowskiego w wersji koncertowej – finałowe wydarzenie Zagranicznego Programu Kulturalnego Polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. Przygotował i poprowadził również: we wrześniu 2021 roku prapremierę opery *Wanda* Joanny Wnuk-Nazarowej – wraz z zespołami Opery Krakowskiej, w 2019 roku w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej premierę wystawioną po raz pierwszy w Polsce opery *Billy Budd* Benjamin Brittena, a w roku 2023 na tejże scenie – premierę *Petera Grimesa* Brittena.

Współpracował z licznymi orkiestrami w kraju i za granicą. Koncertował we Francji, Włoszech, w Niemczech, Szwajcarii, Wielkiej Brytanii, Brazylii, Armenii, Korei Połu-

dniowej i krajach Zatoki Perskiej. Współpracował z Operą Bałtycką, Operą Nova w Bydgoszczy, Teatrem Wielkim w Poznaniu, Teatrem Wielkim – Operą Narodową w Warszawie (1998-2003). W swoim dorobku artystycznym ma wiele nagrań radiowych i telewizyjnych, m.in. z NOSPR dokonał pierwszej studyjnej rejestracji operetki *Loteria na mężów* Szymanowskiego, wydanej przez Polskie Radio i nominowanej do nagrody Fryderyk 2019. W dyskografii pod jego batutą Polskie Radio wydało m.in.: przygotowaną z Polską Orkiestrą Radiową operę *Hagith* Szymanowskiego (Fryderyk 2020 w kategorii Album Roku – Muzyka Oratoryjna i Operowa), utwory symfoniczne Henryka Warsa, msze Moniuszki oraz płytę *Muzyka kompozytorów polskich XVIII i XIX wieku*. W maju 2002 roku z zespołami Teatru Wielkiego – Opery Narodowej zarejestrował dla Polskiego Radia spektakl *Król Roger* Szymanowskiego. Zrealizował wiele nagrań muzyki do filmów, m.in. do nagrodzonego *IO* Jerzego Skolimowskiego.

Od 2016 do lutego 2022 roku był gościnnym dyrygentem teatru Bolszoi w Moskwie, gdzie przygotował i poprowadził premiery *Don Pasquale* Gaetana Donizettiego oraz *Idioty* Mieczysława Weinberga; dyrygował także spektaklami *Eugeniusz Oniegin* Piotra Czajkowskiego i *Katarzyna Izmałowa* Dmitrija Szostakowicza. Współpracę z teatrem zerwał po inwazji Rosji na Ukrainę.

W latach 2013-2015 był dyrektorem artystycznym Orkiestry Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Od 2020 roku pracuje w Katedrze Dyrygentury Symfoniczno-Operowej UMFC w Warszawie. Absolwent Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie dyrygentury symfoniczno-operowej prof. Ryszarda Dudka oraz studiów podyplomowych w Konserwatorium im. Nikołaja Rimskiego-Korsakowa w Sankt Petersburgu w klasie Ilii Musina.

ORKIESTRA FILHARMONII GORZOWSKIEJ

Swoją działalność zainauguowała w maju 2011 roku. Jej dyrektorami artystycznymi byli kolejno: Piotr Borkowski (marzec 2011-październik 2012), Monika Wolińska (kwiecień 2013-kwiecień 2017) i Jacek Kraszewski (wrzesień 2017-grudzień 2020). Od lipca 2021 roku funkcję tę pełni Przemysław Fiugajski.

Zespół wykonuje ambitny i zróżnicowany repertuar – od baroku po współczesność, ma na koncie współpracę z wieloma wybitnymi osobowościami polskiej i międzynarodowej sceny muzycznej. Orkiestra zagrała pod batutą tak znakomitych dyrygentów jak Krzysztof Penderecki, Jerzy Maksymiuk, Kazimierz Kord, Tadeusz Strugała, Antoni Wit, Tadeusz Wojciechowski czy Wojciech Rajski. Wśród solistów, z którymi wystąpiła, znaleźli się m.in. Maxim Vengerov, Thomas Hampson, Soyoung Yoon, Ivan Monighetti, Adam Makowicz, Agata Szymczewska, Konstanty Andrzej Kulka, Piotr Pławner, Małgorzata Walewska, Agnieszka Rehlis, Iwona Hossa, Natalie Choquette, Krzysztof Jakowicz, Kaja Danczowska, Janusz Wawrowski, Piotr Paleczny i Ewa Pobłocka.

Muzycy wielokrotnie występowali również z artystami sceny jazzowej i rozrywkowej, takimi jak m.in.: Leszek Możdżer, Włodek Pawlik, Jarek Śmietana, Henryk Miś-

kiewicz, Jose Torres, Irena Santor, Grzegorz Turnau, Mięczysław Szcześniak i Marcin Wyrostek; na koncie mają też współpracę z kompozytorami Janem A.P. Kaczmakiem (festiwal Transatlantyk) i Radzimirem Dębskim (projekt *Hip-Hop Symfonicznie* z udziałem jednego z najważniejszych polskich raperów Miuosha), a także koncerty na festiwalu Przystanek Woodstock, gdzie zagrali z Michałem Jelonkiem (2014) i amerykańską kapelą rockową Dead Daisies (2017).

Orkiestra prowadzi aktywną działalność artystyczną w regionie transgranicznym. W roku 2022 rozpoczęła współpracę z renomowanym festiwalem muzycznym Choriner Musiksommer (Brandenburgia, Niemcy), otrzymując jednocześnie zaproszenie na dwa kolejne sezony. Regularnie zapraszana jest także z koncertami do dwumiejsa Słubice – Frankfurt nad Odrą.

W swoim dorobku artystycznym posiada trzy płyty CD: *Sibelius, Czajkowski – koncerty skrzypcowe* (2012, nagrane wspólnie ze skrzypaczką Soyoung Yoon), *Bronisław Kaper / Jan A.P. Kaczmarek – Spotkanie* (2015) oraz *Malawski, Palester – Ślad ocalony* (DUX, 2022, nominacja do Fryderyka 2024 w kategorii Album Roku – Muzyka Orkiestrowa).

SKRZYPCE I

Maria Nowak-Walbrodt – koncertmistrzyni
Maciej Grygiel
Filip Orlikowski
Paulina Tobis

SKRZYPCE II

Łukasz Jaros
Yi Ding-Dana
Izabela Lazar
Jarosław Rzepa
Agnieszka Wenda

ALTÓWKI

Dawid Pajdzik
Paweł Gaca
Joanna Głąb
Mikołaj Sobolewski
Paulina Zmysłowska-Kłosińska

WIOLONCZELE

Piotr Więclaw
Mikołaj Cieślak
Katarzyna Winkiewicz-Więclaw

KONTRABASY

Mateusz Rzytka
Natalia Chmurczyk-Rzytka

FLETY

Gaëlle Dohen
Ada Mazurek

OBOJE

Maria Banaszak
Alexander Pipkin

KLARNETY

Maciej Dana
Grzegorz Tobis

FAGOTY

Bartosz Baran
Oleksandr Pecheniuk

WALTORNIE

Joanna Wydmuch
Krzysztof Landowski

TRĄBKI

Damian Nowakowski
Joachim Rufael

KOTŁY

Aleksander Lasek

JOANNA WOŚ

Artystka łącząca w sposób mistrzowski arcytrudne, wymagające imponującej precyzji partie koloraturowe z niezwykłą lekkością i finezją stylu bel canto. Dysponuje dźwięcznym, nieskazitelnie czystym intonacyjnie głosem o bardzo szerokiej skali (sięgającej swobodnie F trzykreślnego).

Laureatka wielu prestiżowych konkursów i festiwali wokalnych. Nagrodzona m.in. I nagrodą na Międzynarodowym Konkursie Wokalnym w Bilbao, wielokrotna laureatka Złotych Masek (nagród krytyków muzycznych). Debiutowała partią tytułową w *Łucji z Lammermooru* Gaetana Donizettiego w Teatrze Wielkim w Łodzi. Sukces pierwszej roli potwierdził, że dysponuje wyjątkowym talentem wokalem. Wydarzenie to zadecydowało o dalszym rozwoju kariery artystki, która po ukończeniu Akademii Muzycznej w Łodzi na stałe związała się zawodowo z tamtejszym Teatrem Wielkim, zostając jego solistką. Od tamtej pory jej kolejne role, w których oczarowuje nie tylko zjawiskową koloraturą, ale także liryzmem i wybitnym talentem drama-

tycznym, spotykają się nieustannie z entuzjazmem publiczności i wielkim uznaniem krytyki.

Poza sceną łódzką można podziwiać ją na scenach Teatru Wielkiego – Opery Narodowej w Warszawie, Opery Krakowskiej, Teatru Wielkiego w Poznaniu, Opery Bałtyckiej oraz Filharmonii Krakowskiej. Gości również na największych scenach operowych oraz w salach koncertowych całego świata, m.in. w Royal Festival Hall w Londynie, Alte Oper we Frankfurcie, Deutsche Oper w Berlinie, Auditorium Parco della Musica w Rzymie, Centrum Śpiewu Operowego Galiny Wiszniewskiej w Moskwie, Operze Narodowej w Wilnie, Operze Narodowej w Zagrzebiu, Nowosybirskim Teatrze Opery i Baletu.

Śpiewała pod batutą wielu wybitnych dyrygentów, takich jak: Antoni Wit, Jonas Aleksy, Jerzy Maksymiuk, Tadeusz Kozłowski, Jan Krenz, Jacek Kasprzyk, Friedrich Haider, Will Crutchfield, Marco Baldieri, Andrea Licata, Massimiliano Caldi i Gabriel Chmura. Współpracowała z tak wybitnymi śpiewakami jak m.in. Renato Bruson, Artur Ruciński, Salvatore Licitra, Salvatore Fisichella, Piotr Beczała, Arnold Rutkowski, Mariusz Kwiecień czy amerykańska sopranistka Gwendolyn Bradley.

W jej repertuarze znajdziemy nie tylko partie stricte koloraturowe, jak partia Królowej Nocy w *Czarodziejskim flecie* Wolfganga Amadeusza Mozarta, Rozyny w *Cyruliku sewilskim* Gioacchina Rossiniego, Olimpiii w *Opowieściach Hoffmanna* Jacques'a Offenbacha czy tytułowa partia Anny Boleny w operze Donizettiego, ale także wybitne kreacje dramatyczno-liryczne, jak choćby partia Violetty w *Traviacie* i Gildy w *Rigoletcie* Giuseppe Verdiego, Elwiry w *Purytanach* Vincenza Belliniego czy Noriny w *Don Pasquale* Donizettiego. W swoim repertuarze ma też role: Oskara w *Balu maskowym* Verdiego, Szemachańskiej

Królowej w *Złotym koguciku* Nikolaja Rimskiego-Korsakowa, Musetty w *Cyganerii* i Magdy w *Jaskółce* Giacoma Pucciniego, Hrabiny w *Weselu Figara*, Fiordiligi w *Cosi fan tutte* i Donny Anny w *Don Giovannim* Mozarta, Eurydyki w *Orfeuszu i Eurydyce* Christopa Willibalda Glucka czy żony w *Życiu z idiotą* Alfreda Schnittkego. Bogaty jest również repertuar koncertowy artystki, obejmujący m.in. *Stabat Mater* Giovanniego Battisty Pergolesiego, Rossiniego oraz Karola Szymanowskiego, *Requiem*, *Exsultate, jubilate* oraz msze Mozarta, *Mszę Cecyliąńską* Charles'a-François Gounoda, *Requiem* Gabriela Fauré oraz *Carmina Burana* Carla Orffa.

W 2008 roku dla Polskiego Radia nagrała z Kevinem Kennerem recital arii z osiemnastu oper księcia Józefa Michała Poniatowskiego. W następnym roku przygotowała płytę z Markiem Drewnowskim – *Pieśni Chopina*. W Operze Narodowej w Warszawie zaśpiewała w przedstawieniach premierowych w partiach: Magdy w *La Rondine* (2003, reż. Marta Domingo), Królowej Nocy w *Czarodziejskim flecie* (2006, reż. Achim Freyer) oraz partie tytułowe w operach: *Łucja z Lammermooru* (2008), *Lukrecja Borgia* (2009), *Orfeusz i Eurydyka* (2009) oraz *Traviata* (2010). W kwietniu 2010 roku nagrała dla BBC *III Symfonię* Henryka Mikołaja Góreckiego z Londyńską Orkiestrą Symfoniczną w Royal Festival Hall w Londynie pod dyrekcją Marin Alsop. W styczniu 2011 roku w Teatrze Wielkim w Poznaniu w sposób mistrzowski wykreowała tytułową postać Marii Stuardy w operze Donizettiego. W marcu 2011 roku zagrała Gildę (*Rigoletto* Verdiego) na deskach Teatru Wielkiego – Opery Narodowej w Warszawie. Jej występ w tytułowej roli Anny Boleny w operze Donizettiego podczas festiwalu operowego w szwajcarskim Saint Moritz zebrał entuzjastyczne recenzje. W roku 2012 wcieli-

ła się w postać Adiny podczas premiery *Napoju miłosnego* w Operze Krakowskiej oraz Violetty w premierze *Traviaty* w Operze Bałtyckiej. W kwietniu 2013 roku Teatr Wielki w Łodzi specjalnie dla niej wystawił po raz pierwszy operę Donizettiego *Anna Bolena*. Rolą tą artystka po raz kolejny udowodniła niezrównane mistrzostwo wokalnie-aktorskie, będące nieodłącznym elementem wykonawczym stylu bel canto. Owacyjne przyjęcie spektaklu przez widzów zostało dopełnione uznaniem krytyki, która przyznała artystce Złotą Maskę za najlepszą rolę dramatyczno-wokalną. W kwietniu 2016 roku wystąpiła w premierowym monodramie *La voix humaine* (*Głos ludzki*) Francisa Poulenca w reżyserii Mai Kleczewskiej w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej w Warszawie.

W 2016 roku nagrała solowe płyty CD z ariami m.in. Jana Sebastiana Bacha i Wolfganga Amadeusza Mozarta (wspólnie z Orkiestrą Kameralną AUKSO) oraz Józefa Michała Ksawerego Poniatowskiego (z Narodową Orkiestrą Symfoniczną Polskiego Radia), a w roku 2017 wraz z Orkiestrą Symfoniczną i Chórem Filharmonii Śląskiej płytę *Wysłuchani we Wszechświat* z muzyką Henryka Mikołaja Góreckiego.

W 2018 roku wystąpiła w Teatrze Wielkim w Łodzi w polskiej prapremierze opery *Tramwaj zwany pożądaniem* w reżyserii Macieja Prusa, za rolę Blanche DuBois otrzymała kolejną Złotą Maskę – nagrodę krytyków muzycznych. Również w tym roku zaśpiewała w Operze Śląskiej w premierowym przedstawieniu opery *Don Desiderio* Józefa Michała Ksawerego Poniatowskiego, w roku 2022 w Teatrze Wielkim w Łodzi tytułową partię w wersji koncertowej opery *Norma* Vincenza Belliniego, a w lutym 2024 roku – na deskach tegoż teatru – premierową inscenizację *Traviaty* oraz partię Leonory w *Trubadurze* Verdiego.

ZYGMUNT KRAUZE

Kompozytor i pianista. Swoją twórczość dzieli na cztery kategorie: pierwsza to muzyka unistyczna inspirowana malarstwem Władysława Strzemińskiego, druga – kompozycje przestrzenne, wykonywane w specjalnie konstruowanych wnętrzach, trzecia – „muzyka o muzyce”, charakteryzująca się obecnością aluzji i cytatów, czwarta natomiast to subiektywna, głęboko ekspresyjna „muzyka powrotu do korzeni”.

Jest autorem 8 oper i ponad 100 kompozycji orkiestrowych, kameralnych i solowych. Jako koncertujący pianista występuje na najważniejszych estradach Europy, obu Ameryk i Azji. W 1967 roku założył zespół Warsztat Muzyczny, którym kierował przez 25 lat i dla którego powstało ponad 120 utworów napisanych przez czołowych twórców z całego świata.

Prowadzi kursy mistrzowskie i wykłady na uczelniach w Japonii, Korei Południowej, Chinach, USA i wielu krajach Europy. Zasiadał jako juror w ponad 50 międzynarodowych konkursach kompozytorskich.

Na zaproszenie Pierre’a Bouleza został doradcą artystycznym w IRCAM. W latach 1987-1990 pełnił funkcję prezidenta Międzynarodowego Towarzystwa Muzyki Współczesnej, przez dwie dekady był przewodniczącym polskiej sekcji tej organizacji.

Otrzymał doktorat honoris causa Narodowego Uniwersytetu Muzycznego w Bukareszcie (2013) oraz Akademii Muzycznej w Łodzi (2015). Został odznaczony m.in. francuskim Orderem Narodowym Legii Honorowej (2007) oraz tytułem Chevalier dans l’Ordre des Arts et des Lettres (1984), a w Polsce – Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2014) oraz złotym medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” (2010). Jest członkiem honorowym Związku Kompozytorów Polskich, Towarzystwa im. Witolda Lutosławskiego, Polskiego Towarzystwa Muzyki Współczesnej i Międzynarodowego Towarzystwa Muzyki Współczesnej.

WOJCIECH KILAR (1932-2013)

Ricordanza na orkiestrę smyczkową (2005)

„Byli chłopcy, byli, ale się minęli; I my się miniemy po maluńskiej kwili...” – ten krótki tekst góralskiej przyśpiewki autorstwa legendarnego Sabały Wojciech Kilar zapisał w partyturze *Ricordanza* na orkiestrę smyczkową, czyniąc z niego tym samym motto swojej kompozycji. W połączeniu z tytułem (*ricordanza* – z wł. pamięć, wspomnienie) stanowi on czytelny kierunek interpretacji dzieła, w którym twórca *Exodusa* stawia nas wobec spraw odwiecznych i uniwersalnych. Podejmując temat czasu i pamięci, pisze bowiem o życiu, przemijaniu i odchodzeniu; przy okazji zaś po raz kolejny przekonuje nas, że mówienie o tym, co tak ważne i osobiste zarazem, wcale nie wymaga spektakularnych gestów – tak w słowie, jak w muzyce. Kilar, dla którego narodziny i śmierć miały wymiar także głęboko religijny, również w *Ricordanzie* decyduje się na właściwe swemu stylowi prostotę, minimalizm oraz brzmienia pełne podhalańskiego kolorytu – z ich charakterystyczną melodyką, rytmiką, harmoniką i ludową żywością. W utworze słyszymy i pozostałe cechy indywidualnego języka muzycznego kompozytora – rozległe płaszczyzny dźwiękowe, kształtowanie

frazy i narracyjności na podstawie powtarzających się krótkich motywów, ostinatowe repetycje, energetyczną motorykę, nawarstwiające się i zwieńczone kulminacją współbrzmienia, szeroki ambitus wysokości i głośności. Cała kompozycja zbudowana jest na pomysle zderzenia z sobą i przeplatania dwóch kontrastowych tematów zróżnicowanych pod względem tempa, ekspresji, barwy i nastroju. Muzyka podąża więc to w stronę niepokojącego uporczywego rozedrgania, to znów w stronę tancernego, tętniącego energią ludowego żywiołu; raz po raz przepływa przez nią żałobny smutek i nostalgiczny liryzm; ostatecznie odnajduje spokój w medytacyjnym, quasi-chorałowym i pełnym wewnętrznego światła finale. Trafić do „maluczkich”, a jednocześnie zadowolić elity. Sięgnąć po najprostsze środki, a jednocześnie dotknąć tajemnicy życia, przemijania i śmierci. Oto clou góralskiej filozofii. Oto istota muzyki Wojciecha Kilara.

Ricordanza na orkiestrę smyczkową została zadedykowana Markowi Mosiowi oraz orkiestrze AUKSO. Oni też dokonali prawykonania utworu w 2005 roku w Filharmonii Śląskiej.

[13]

ZYGMUNT KRAUZE (*1938)

**Poemat Apollinaire'a na recytującego pianistę
grającego na rozstrojonym pianinie
i 12 dowolnych instrumentów (2016)**

Zygmunt Krauze – kompozytor „osobny”, jak nazwał go Andrzej Chłopecki – jest twórcą pozostającym daleko poza estetycznymi ugrupowaniami, modami i kulturą mainstreamu. W swojej muzyce chętniej niż na samym stylu koncentruje się na ekspresji, nie ustając w poszukiwaniu nowych jej typów i sposobów wyrażania. Jego muzykę cechuje wyjątkowa tolerancyjność, której przyświeca znamieną dla całej twórczości kompozytora idea wolności – uznająca akt kreacji za proces w pełni indywidualny i autonomiczny. Interesująco, nieco prowokacyjnie podejmuje ten wątek *Poemat Apollinaire'a*, w którym solista wykonuje swoją partię na rozstrojonym pianinie, mając obok dwunastoosobowy zespół w dowolnej obsadzie. Jest w tym pomyśle coś zuchwałego (wszak estrada sali koncertowej to miejsce dla fortepianu!) i onieśmielającego zarazem (wszak przy pianinie zasiada wybitny kompozytor!); ów rebeliancki gest, burzący wszelkie przyzwyczajenia, normy i zwyczaje, ma w sobie jednocześnie coś z romantycznego porywu. Solista, grając i deklamując obszernie fragmenty wiersza *Prześliczna rudowłosa* Guillaume'a Apollinaire'a, będącego głosem twórcy wyzwolonego od wszelkiego przymusu, orędownika

wynalazczości wołającego do świata o zrozumienie, staje – podobnie jak francuski poeta – w obronie suwerenności sztuki i autonomii artysty. Generujący ogromny ładunek ekspresji i emocji utwór nie jest pozbawiony wewnętrznej ambiwalencji. Z jednej strony wybór pianina – nie fortepianu – na instrument solowy oraz prawo dowolności w wyborze instrumentów towarzyszących wydają się przejawem wolności twórczej. Z drugiej strony zderzenie partii pianina z ciągłą niewiadomą i konieczność mierzenia się solisty z coraz to nowym brzmieniem wywołują poczucie rozłamu między tym, co indywidualne, a tym, co zbiorowe. Solista grający na rozstrojonym, w pewnym sensie więc kalekim w brzmieniu pianinie, odarty z nimbu wirtuoza – kapłana sztuki, zostaje skonfrontowany z zespołem, a jego dramatyczna partia z pozbawioną wyrazu i ekspresji magmą dźwiękową. Do najbardziej poruszających fragmentów tego niezwykłego performansu należy z pewnością rozpięty między nostalgicznym smutkiem a nadzieją finał, którym solista w samotnym, emocjonalnym wyznaniu zamyka swój muzyczny monolog.

Utwór powstał z inicjatywy i na zamówienie Związku Kompozytorów Polskich dla uczczenia jego 70-lecia.

[14']

FRANCIS POULENC (1899-1963)

**Głos ludzki – monodram operowy
na sopran i orkiestrę (1958)**

Libretto: Jean Cocteau (1889–1963)

W legendarnym okresie lat 20. XX wieku ogarnięty przez twórczy ferment modernistyczny Paryż był miejscem, w którym aż wrzało od rewolucyjnych przemian i nowatorskich trendów, wyrosłych z potrzeby obalenia wszystkiego, co zostawił po sobie romantyzm. Wtedy to na francuską scenę muzyczną wdziera się brawurowo nowa siła. Mowa o nieformalnym ruchu Les Six – zawiązanym przez sześcioro kompozytorów i działającym pod ideowym przywództwem Jeana Cocteau. Ich celem był radykalny przewrót estetyczny w muzyce – przede wszystkim uwolnienie jej od romantycznej intensywności i wybujałej emocjonalności, ale i odejście od nieuchwytności impresjonizmu na rzecz prostoty, wyrazistości i poszukiwania nowych źródeł inspiracji, m.in. muzyką jazzową i rozrywkową. Przy okazji niepokorni artyści z Les Six postanowili zrobić zamęt obyczajowy i – nie szczędząc ironii, satyry i absurdałnego dowcipu – zakpić z wygodnictwa burżuazji, ich intelektualnej stagnacji i miałkiego, lukrowanego życia. Jednym z promotorów tej estetycznej woltury był Francis Poulenc – wówczas pianista i początkujący kompozytor, głównie samouk, który już po rozwiązaniu paryskiej Grupy Sześciu jako jedyny nadal rozwijał w swoich dziełach jej postulaty. Co znamienne, większa część jego muzyki, będącej udanym połączeniem koloru, lekkości, melodyjności i dowcipu, była całkowitym przeciwieństwem natury kompozytora – człowieka raczej poważnego, z tendencją do introspekcji, do tego głęboko pobożnego. Dopiero dwie opery Poulenca: *Dialogi karmelitanek* i *Głos ludzki*, zupełnie osobne w stylu na tle całej jego twórczości, opowiadają o poważnych sprawach

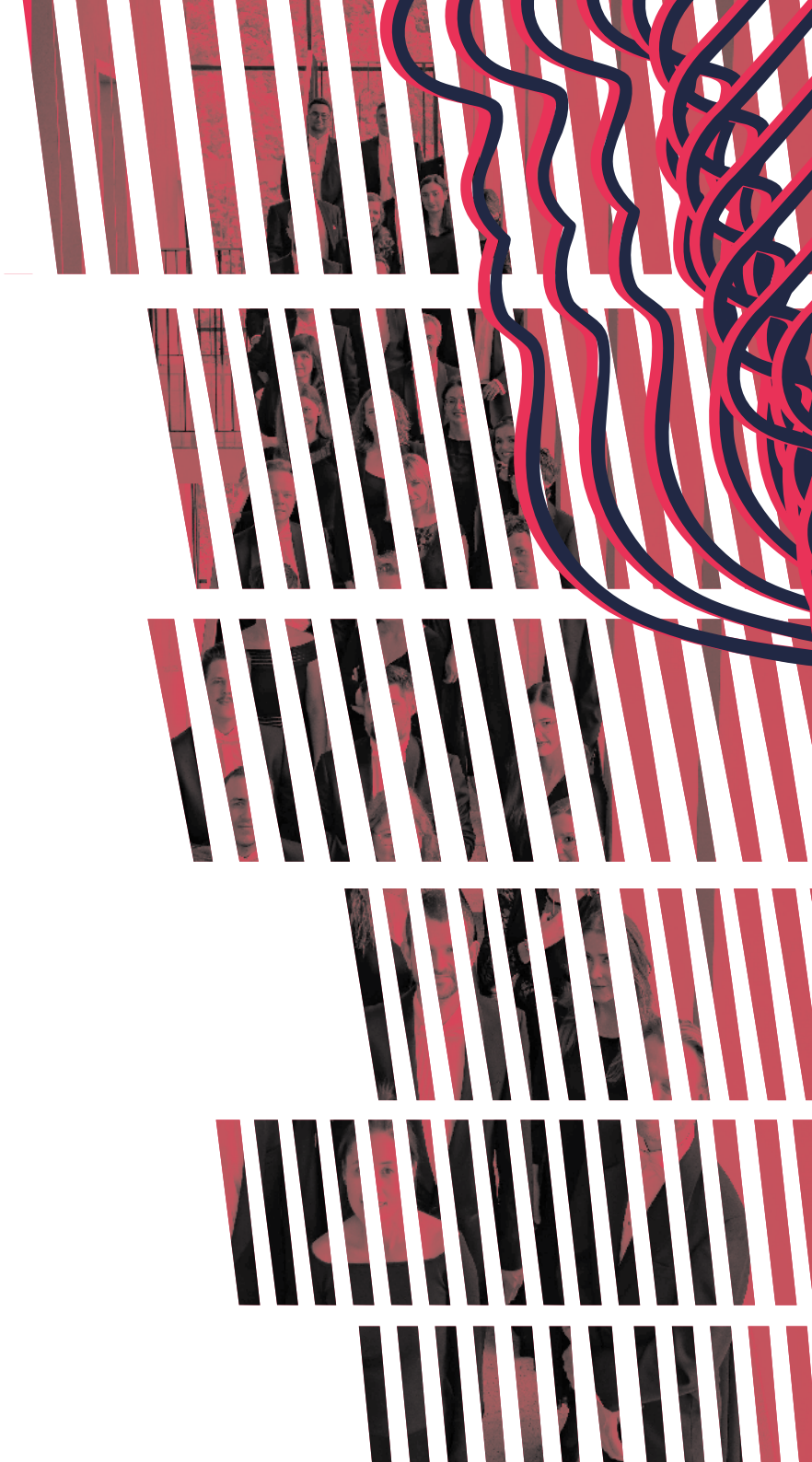
w prawdziwie poważny sposób. Druga z nich, *La Voix humaine* – z librettem Jeana Cocteau, będąca przejmującym portretem kobiety porzuconej, obsesyjnie zatraconej w miłości, bezradnej wobec destrukcyjnego uczucia – to dzieło o potężnej sile oddziaływania, a przy tym ekstremalnie intymne. Tekst francuskiego awangardzisty, zbudowany głównie z krótkich, rwanych kwestii, dał kompozytorowi sporo przestrzeni. W partii solowej, nasyconej ogromnym ładunkiem dramatycznym, Poulenc wykorzystał wszystkie możliwości ludzkiego głosu, nie czyniąc zarazem nic, co byłoby wbrew jego naturalnym walorom. Jedną z inspiracji kompozytora mogła być ówczesna piosenka francuska – z jej kuszącą teatralnością i sugestywną ekspresją – której ikoną w latach 60. była Édith Piaf. Muzyka w *Głosie ludzkim* doskonale odzwierciedla samą akcję monodramu, ilustrując kolejne sytuacje – próby telefonicznego połączenia z byłym kochankiem, zakłócenia rozmowy, nagłą ciszę. Przede wszystkim jednak mistrzowsko dopełnia tekst – zapisaną w nim huśtawkę emocji i stanów bohaterki: gorzkie odrzucenia, udawaną normalność, bolesną rozpacz na granicy szaleństwa, nadzieję, strach, bezsilność, wyczerpanie. Oddaje taktyczną grę uczuć rozpiętą między bolesną prawdą a jej zaklinalaniem. Pomiedzy frazesami, skrawkami słów, tym, co zafalszowane i niewypowiedziane, rozgrywa się historia. Z pozoru trywialna i banalna w swojej powszedniości. Jedna z wielu sobie podobnych. A jednocześnie jedyna w swoim rodzaju. Bo nawet jeśli bliska niejednemu z nas, to z pewnością bliska zupełnie inaczej.

[40']

FRANCIS POULENC

Francuski kompozytor i pianista. Urodził się w 1899 roku w Paryżu. Wychowany na muzyce Claude'a Debussy'ego, Maurice'a Ravela i Igora Strawińskiego. Poza muzyką interesował się także poezją francuskich symbolistów. Systematycznych i gruntownych studiów muzycznych nie odbywał. Grę na fortepianie studiował u Ricarda Viñesa; nieco później, przez krótki czas prywatnie, również kompozycję u Charles'a Koechlina. Dalsze studia uniemożliwiła mu wojna światowa. Mimo że ostatecznie zajął się kompozycją, nie porzucił fortepianu – niemal do końca życia występował jako akompaniator; na instrument ten napisał też wiele dzieł solowych i kameralnych. Jako kompozytor debiutował w 1917 roku na koncercie zorganizowanym przez Erika Satiego w teatrze Vieux Colombier w Paryżu. Jego następne kompozycje powstały, gdy pełnił służbę wojskową (1919-1921). Członek działającej do 1920 roku, skupionej wokół Jeana Cocteau, Grupy Sześciu – Les Six. Wraz z pozostałymi twórcami tego nieformalnego ruchu, do którego należeli Darius Milhaud, Arthur Honegger, Pierre Auric, Louis Durey i jedyna w tym gronie kobieta – Germaine Tailleferre, dążył do realizacji antyromantycznych haseł i powrotu do tradycji muzyki francuskiej: klarowności i prostoty formy, lekkości faktury, wprowadzenia tematyki codzienności (cyrk, piosenka popularna, jazz, kabaret). Tendencje te występują wyraźnie w jego najwcześniejszych utworach. Jako kompozytor Poulenc prowadził intensywne życie towarzyskie w najmodniejszych paryskich kręgach artystycznych, utrzymując kontakty m.in. z poetami i pisarzami – Guillaume'em Apollinaire'em, Paulem Éluardem, Paulem Valérym, Jamesem Joyce'em czy rzeźbiarką Camille Claudel. W latach 20.

nawiązał również wiele relacji w europejskim środowisku muzycznym. Poznał wówczas Arnolda Schönberga, Albana Berga i Antona Weberna, a w Paryżu Bélé Bartóka i Wandę Landowską. Podobnie jak Strawiński komponował na zamówienie Siergieja Diagilewa (balet *Les biches*). W tym samym czasie poznawał uroki nocnego paryskiego życia: kochał taniec, bary, kawiarnie i kluby. Oba te jakże różne środowiska – innowacyjna sztuka najwyższej próby i beztroska, popularna rozrywka spod znaku variétés – miały kolosalny wpływ na styl Poulenca. Jego twórczość instrumentalna ma cechy neoklasyczne, ale w stylizacji dawnych wzorów wyczuwa się dystans i humor. Słynne są koncerty: na dwa fortepiany i orkiestrę (1932), *Concert champêtre* na klawesyn lub fortepian (1928, dla Wandy Landowskiej) czy koncert na organy, orkiestrę smyczkową i kotły (1938). W połowie lat 30. w jego twórczości dokonuje się a cappella zmiana stylistyczna, a Poulenc zwraca się w stronę muzyki religijnej (*Msza*, *Stabat Mater*, *Gloria*). Jego doświadczenia w zakresie muzyki wokalne znalazły wyraz w mistrzowskich pieśniach solowych, utworach na chór a cappella, religijnych i świeckich, tworzonych szczególnie intensywnie w latach II wojny światowej. Po zakończeniu wojny wiele podróżował, koncertował w Europie i Stanach Zjednoczonych. W 1956 roku w mediolańskiej La Scali odbyła się premiera jego opery *Dialogi karmelitanek*. Dwa lata później, w 1958 roku, wystawił tragedię kameralną pt. *Głos ludzki w reżyserii* i ze scenografią autorstwa Jeana Cocteau. W ostatnich latach życia podróżował po Stanach Zjednoczonych, opublikował także książkę o Emmanuelu Chabrierze. Zmarł w 1963 roku w Paryżu.

13.10.2024

proMODERN / STIMMUNG

KONCERT KAMERALNY

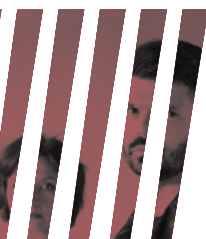
13 października 2024
niedziela, 17:00
sala koncertowa (scena na scenie)

proMODERN / STIMMUNG
KONCERT KAMERALNY

KARLHEINZ STOCKHAUSEN
Stimmung

Sekstet wokalny proMODERN
Marta Czarkowska / sopran
Katarzyna Bienias / sopran
Anna Krawczuk / mezzosopran
Aleksander Rewiński / tenor
Krzysztof Chalimoniuk / baryton
Piotr Pieron / bas

SEKSTET WOKALNY proMODERN

W ciągu 12 lat istnienia zespół stał się synonimem najlepszych wykonań muzyki wokalne. W tym czasie wydał cztery wielokrotnie nagradzane albumy płytowe i nagrał muzykę do dwóch innych, dokonując wielu premierowych rejestracji. Prawykonał kilkadziesiąt utworów, współpracował z najlepszymi polskimi orkiestrami, m.in. NOSPR na Warszawskiej Jesieni, Orkiestrą Sinfonia Varsovia, Orkiestrą Narodowego Forum Muzyki; nagrywał recitale telewizyjne dla TVP i koncerty radiowe dla Polskiego Radia, występował na zamówienie czołowych festiwali i ośrodków kulturalnych, w tym większości polskich filharmonii oraz na kilku ważnych festiwalach międzynarodowych.

Sekstet zdobył aż pięć nagród polskiego przemysłu muzycznego Fryderyk: w 2015 roku za debiutancką płytę *Where are you. Pieces from Warsaw* w dwóch kategoriach:

Album Roku – Muzyka Chóralna, Oratoryjna i Operowa oraz Najwybitniejsze Nagranie Muzyki Polskiej, w 2018 roku w kategoriach: Album Roku – Muzyka Współczesna i ponownie Najwybitniejsze Nagranie Muzyki Polskiej za drugi krążek – *proMODERN shakespeare*, a w 2020 roku w kategorii Album Roku – Muzyka Współczesna za projekt *Comfort zone*. Utwór Philipa Lawsons, który legendarny artysta stworzył na zamówienie zespołu, w ciągu zaledwie dwóch tygodni doczekał się dwudziestu tysięcy odsłuchań na Spotify. W 2018 roku sekstet otrzymał nominację do nagrody Koryfeusz Muzyki Polskiej w kategorii Odkrycie Roku za kreację *Stimmung* Karlheinz Stockhausena podczas festiwalu KODY w Lublinie. Wersja proMODERN tego pomnikowego dla muzyki współczesnej dzieła, wydana na płycie przez Polskie Radio, uzyskała nominację do Fryderyka 2020. W tym samym roku zespół koncertował jako oficjalna polska delegacja podczas papieskich uroczystości w Rzymie.

Wybitni śpiewacy soliści stworzyli wokalny sekstet, by – połączeni pasją i umiejętnością interpretowania najbardziej wymagających utworów dzisiejszych twórców – sięgać po niedostępny dla innych repertuar: od dzieł klasyków europejskich (Karlheinz Stockhausen, Luciano Berio, Arvo Pärt, Salvatore Sciarrino, György Ligeti i Louis Andriessen), przez najważniejszych polskich kompozytorów (Krzysztof Penderecki, Witold Lutosławski i Andrzej Panufnik), po utwory pisane na specjalne zamówienia (autorstwa m.in. Pawła Łukaszewskiego, Zygmunta Krauzego, Krzysztofa Herdzina i Krzesimira Dębskiego).

Za autorskie interpretacje zespół zyskał wielkie uznanie w środowisku muzycznym. Otrzymuje ponadto znakomite międzynarodowe recenzje, m.in. entuzjastyczne opinie brytyjskiego „Gramophone”. proMODERN blisko współpracuje z Filharmonią Narodową w Warszawie, a w sezonie 2023/2024 jest artystą rezydentem Filharmonii w Szczecinie.

KARLHEINZ STOCKHAUSEN (1928-2007)

Stimmung (1968)

Na temat Karlheinza Stockhausena i jego muzyki powiedziano już właściwie wszystko i chyba w każdy możliwy sposób – od fascynacji i najszczerzych zachwyków nad jego wizjonerstwem i nieustępliwie eksperymentalną odrębnością po bezwzględna krytykę najbardziej ekscentrycznych i manierycznych pomysłów czy wręcz dopięcie łatki oszusta muzycznego, który wylansował się wyłącznie dzięki wrodzonej żyłce marketingowej. Konsternację i zażenowanie u wielu budziły również egocentryzm, megalomania i egzaltacja kompozytora, który własną twórczość traktował jako świętość. Nad wszystkim tym jednak górę brał i wciąż bierze ogromny podziw. Trudno bowiem o drugą tak wyrazistą postać w powojennej historii, która kreując w swojej muzyce – rekordowo różnorodnej stylistycznie – świat w pełni osobny, hermetyczny, bezkompromisowy i radykalny w przekazie, przekonałaby do niego wcale niemałe grono odbiorców.

W przepastnym katalogu dzieł Stockhausena *Stimmung* jest jednym z tych twórczych momentów, w których artysta robi wyraźny ukłon w stronę słuchacza. Utwór powstał po powrocie kompozytora z kilkutygodniowego eksplorowania ruin Majów w Meksyku, zainspirowany tamtejszą surową architekturą, a także opowieściami o starożytnych (czasami krwawych) rytuałach odprawianych w tych miejscach. Pomysł techniki wykonawczej pojawił się natomiast już w domu – tuż po narodzinach drugiego syna. Nie mogąc, ze względu na śpiące dziecko, śpiewać melodii pełnym głosem, zaczął nucić. I to właśnie nucenie z głową przy ścianie skierowało go ku alikwotom. Podstawą jakości *Stimmung* stają się więc głosy ludzkie i ich dostrajanie, formotwórczym spoiwem zaś rytualność, współśpiewa-

nie i medytacja. Oto bowiem sześcioro wokalistów siedzi w okręgu i przez 75 minut, za pomocą techniki śpiewu alikwotowego oraz iście magicznych formuł fonetycznych i słownych, ośpiewuje i „ożywia” jeden akord. Wszystko według precyzyjnej „instrukcji obsługi” kompozytora. Najprościej rzecz ujmując – utwór opiera się na podzielonych pomiędzy wokalistów wzorach (modelach) wokalnych złożonych głównie z czysto fonetycznych kombinacji samogłosek, w które aleatorycznie wplatane są magiczne imiona bóstw z różnych kultur oraz fragmenty poezji erotycznej. Wszystko to układa się w sekwencję 51 płynnych formuł, odcinków wprowadzanych kolejno przez poszczególnych wokalistów – koryfeuszy (każdy ma do wyboru 8 lub 9 modeli), a następnie podejmowanych przez pozostałych wykonawców, dążących do odnalezienia tożsamości z wprowadzonym modelem.

W czasie trwania całego utworu dynamika, tempo i ekspresja zmieniają się niemal kalejdoskopowo, a wciąż ponawiany akord, dzięki alikwotom i ciągłej kontrastowej zmienności „parametrów” brzmienia, nie ma w sobie nic z przewidywalności i stałości. W *Stimmung* muzyka nieprzerwanie migocze i płynie. Jednocześnie wprowadza w przyjemny trans, tworzy przestrzeń do medytacji, absorbuje zmysły i oczyszcza. Jej mistyczna intensywność ma w sobie rodzaj zaborczej siły, która wciąga i ekstremalnie angażuje zmysł słuchu, wiodąc wprost do rozwibrowanego jądra dźwięku i pozwalając doświadczyć pełni dźwiękowego mikrokosmosu. Jak podkreślał sam Stockhausen – tu „słucha się wnętrza dźwięku, wnętrza widma harmonicznego, wnętrza słowa, wnętrza samogłoski”. Od koronkowej i nader skomplikowanej konstrukcji ważniejsza jest

KARLHEINZ STOCKHAUSEN

tu bowiem deklaracja współuczestnictwa w przeżywaniu, odczuwaniu i oczyszczaniu. Zgoda na słuchanie siebie i otoczenia. Wspólna droga ku wewnętrznej i zewnętrznej harmonii. Uwolnienie myśli i pełna swoboda.

proMODERN jest jedynym polskim zespołem, który podjął się wykonania słynnego *Stimmung* Stockhausena. Każda interpretacja tego dzieła stanowi unikalny spektakl, na który składają się specyfika wykonania, brzmienie, warunki otoczenia, światło i ustawienie dźwięku. Nie ma dwóch takich samych prezentacji *Stimmung*, bo utwór zakłada improwizację schematu i indywidualne tworzenie efektu przez artystę.

Nieliczne zespoły na świecie mają w repertuarze tę legendarną już pozycję literatury. Koncert stanowi zawsze ważne i wyjątkowe wydarzenie artystyczne. proMODERN interpretuje *Stimmung* ściśle według zapisów kompozytorskiego geniusza i wizjonera. Wznosi się na wyżyny analizy i wokalne dyscypliny, by jak najwierniej oddać zamysł mistrza. Sekstet staje się prawdziwym narzędziem w rękach Twórcy.

Za kreację *Stimmung* Stockausena podczas festiwalu KODY proMODERN otrzymał nominację do nagrody Koryfeusz Muzyki Polskiej w kategorii Odkrycie Roku 2018.

[75' bez przerwy]

Niemiecki kompozytor urodzony w Westfalii. Naukę gry na fortepianie rozpoczął w wieku sześciu lat. W latach 1947-1951 w Wyższej Szkole Muzycznej studiował kompozycję u Franka Martina, a w Hochschule für Musik w Kolonii – muzykologię, germanistykę i filozofię, zarabując jednocześnie jako muzyk jazzowy. Studia kontynuował w paryskim konserwatorium pod kierunkiem Franka Martina, Dariusa Milhauda i Oliviera Messiaena. Uznawany za najwybitniejszego twórcę powojennej awangardy. W swoich kompozycjach starał się dotrzeć do fundamentalnych kwestii akustyki i psychologii odbioru dźwięku i dzieła muzycznego. Bardziej od wypracowania własnego stylu interesowało go odkrywanie nieznanymi obszarów muzycznych i tworzenie nowych reguł. Z jego nazwiskiem wiąże się wiele kluczowych dla muzyki XX wieku pojęć i idei, takich m.in. jak serializm, punktualizm, aleatoryzm (*Klavierstück XI*, 1956), nowa muzyka elektroniczna (*Gesang der Jünglinge*, 1956; *Telemusik*, 1966), muzyka przestrzenna (*Gruppen* na trzy orkiestry), muzyka intuicyjna (bazująca na intuicji wykonawców improwizatorów), rytualna (*Stimmung*, 1968), muzyka świata (*Hymnen* – collage dziesiątków hymnów państwowych). Do swoich prac wprowadzał elementy tańca, dramatu i aktów multimedialnych. Jednym z jego najbardziej ekstrawaganckich pomysłów jest utwór *Helikopter String Quartet* na kwartet smyczkowy i cztery śmigłowce, w którym każdy z muzyków kwartetu gra na pokładzie latającego śmigłowca, a dźwięk przekazywany jest za pomocą wzmacniaczy i głośników. W ostatnim trzydziestoleciu swojego życia zwrócił się ku ideom teozoficznym, które znalazły wyraz w cyklu oper *Licht* (1977-2003). Jego ostatnia, niedokończona kompozycja *Klang* inspirowana była arytmetyczną bazą 24-godzinnego naturalnego cyklu dnia i nocy. Twórczość Stockhausena obejmuje 375 utworów oraz 17 tomów muzycznoteoretycznych pism, a także dochodzą liczne wywiady i obszerną korespondencję.

16.10.2024

GRZEGORZ TOBIS / ŚLADY

KONCERT KAMERALNY

16 października 2024
środa, 19:00
sala kameralna

ŚLADY
KONCERT KAMERALNY

Grzegorz Tobis / klarnet, elektronika

GRZEGORZ TOBIS (*1987)

Intro (Szpecialistka)

Jak jo se zaśpiewom

Antkowa

W ogródecku

Woda

Wesele

Zachodźże Słoneczko

Starodawny

W czarnym lesie

Syn

Ziemia

GRZEGORZ TOBIS

Klarncista, kompozytor, aranżer. W swojej twórczości szczególnie nacisk kładzie na inspirację muzyką tradycyjną różnych kultur. Pomysłodawca i autor projektów łączących elementy muzyki tradycyjnej, współczesnej i elektronicznej. Twórca licznych kompozycji i opracowań przeznaczonych na rozmaite składy instrumentalne.

Zdobywca wielu nagród w konkursach w kraju i za granicą, m.in. III nagrody na Festiwalu Muzyki Folkowej Polskiego Radia „Nowa Tradycja”, nagrody specjalnej na Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Żydowskiej w Amsterdamie, nagrody specjalnej Filharmonii Szczecińskiej w Turnieju Muzyków Prawdziwych czy I nagrody w Międzynarodowym Konkursie Muzycznym „Opus”.

Jego nieszablonowe podejście do tworzenia muzyki zaowocowało licznymi stypendiami: Miasta Gorzowa Wielkopolskiego, Marszałka Województwa Opolskiego oraz Stowarzyszenia Autorów ZAiKS. Wielokrotny stypendysta Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego; wyróżniony odznaką honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej”.

Ślady (2023)

Koncert inspirowany twórczością Ireny Tobis

Nowy autorski projekt Grzegorza Tobisa – *Ślady* – to muzyczny pomost łączący pokolenia. Artysta zabiera słuchaczy w osobistą podróż w czasie, wykorzystując w warstwie dźwiękowej wykonywanych kompozycji głos swojej babci – Ireny Tobis, znanej artystki ludowej, zmarłej w 2021 roku. Inspiracją dla tego niezwykłego projektu stały się nagrania jej głosu, których artysta dokonał latem 2015 roku.

Koncert stanowi głęboki ukłon w stronę muzyki przekazywanej z pokolenia na pokolenie. Jednocześnie uruchamia przestrzeń, w której tradycyjny śpiew i elektronika tworzą swoistą symbiozę, współgrając z sobą i tworząc nową, zadziwiająco wyrazistą i poruszającą jakość. W swoich kompozycjach artysta wykorzystuje również brzmienie klarnetu, łącząc je – w sposób absolutnie niespotykany – z elektronicznymi efektami dźwiękowymi. Kreując kolejne brzmienia i warstwy, poszerza zarazem pełną intymnego uroku przestrzeń dźwiękową, co pozwala swobodnie rezonować w niej tradycyjnym melodiom. Tak odważna i spektakularna kombinacja tradycji i innowacji, współczesności i przeszłości zachowanej w tytułowych *Śladach* z pewnością przyniesie niezapomniane wrażenia dźwiękowe oraz artystyczne i dostarczy słuchaczom wielu pięknych emocji.

[60' bez przerwy]

18.10.2024

KORA NIESKOŃCZONOŚĆ

KONCERT LIGHT

18 października 2024
piątek, 19:00
sala koncertowa

KORA NIESKOŃCZONOŚĆ
KONCERT LIGHT

Orkiestra Filharmonii Gorzowskiej
Michał Pepol / wiolonczela
Przemysław Fiugajski / dyrygent

MICHAŁ PEPOL (*1976)
Szafa Kory
KCKM
Słowo węża
Szał w Kadyksie
Opium
Oko-okO
Mimoza
Nirwana Kory
Ohayo gozaimasu
Reggae Kory
Refren i koniec
Lulunia
Miasteczko Lalalaj
Leżę cicho
Wszystko skończyło się

PRZEMYSŁAW FIUGAJSKI

Dyrygent, dyrektor artystyczny Filharmonii Gorzowskiej. Studiował w Akademii Muzycznej w Krakowie dyrygenturę w klasie prof. Tomasza Bugaja oraz klawesyn w klasie prof. Elżbiety Stefańskiej. Dysponuje rozległym repertuarem symfonicznym i operowym ze szczególnym uwzględnieniem muzyki XVIII oraz XX i XXI wieku. Występował z większością polskich orkiestr. Poprowadził wiele prawykonań na międzynarodowych festiwalach: Write & Play, Aksamitna Kurtyna, Międzynarodowe Dni Muzyki Kompozytorów Krakowskich, Audio Art, Warszawska Jesień, Muzyka na Szczytach, Andrzej Nikodemowicz – Czas i Dźwięk. W listopadzie 2007 roku nagrał dla Polskiego Wydawnictwa Audiowizualnego *Ładnienie* Pawła Mykietyna (z Jerzym Artyszem jako solistą; płyta zawierająca to nagranie zdobyła dwie nagrody Fryderyk 2009). Jego płyta z muzyką symfoniczną Wojciecha Ziemowita Zycha w wykonaniu Orkiestry Opery i Filharmonii Podlaskiej w Białymstoku (wytwórnia DUX) zdobyła w 2010 roku wyróżnienie Supersonic przyznawane przez wychodzące w Luksemburgu pismo „Pizzicato”. Także dla wytwórni DUX nagrał ze Śląską Orkiestrą Kameralną oraz Orkiestrą i Chórem Filharmonii Śląskiej w Katowicach utwory na płycie mo-

nograficzne kompozytorów: Michała Dobrzyńskiego (2012) i Agnieszki Stulgińskiej (2013).

Od 2003 do 2017 roku pracował jako etatowy dyrygent w Warszawskiej Operze Kameralnej, gdzie uczestniczył w realizacjach kilkunastu oper, odnosząc wiele sukcesów i współpracując z plejadą wybitnych polskich wokalistów. Prowadził przedstawienia w Operze Bałtyckiej w Gdańsku, Operze Wrocławskiej, Polskiej Operze Królewskiej w Warszawie, Operze na Zamku w Szczecinie i Operze Lubelskiej. W latach 2016-2018 był członkiem rady artystycznej Polskiej Orkiestry Sinfonia Iuventus. W sezonie 2017/2018 kierował działającą w ramach Filharmonii Lubelskiej orkiestrą barokową Konfraternia Caper Lublinensis, która w krótkim czasie osiągnęła wysoki poziom artystyczny i prezentowała lubelskim melomanom arcydzieła baroku i klasycyzmu. W latach 2018-2022 pełnił funkcję kierownika muzycznego Teatru Muzycznego w Lublinie, w którym przygotował m.in. znakomicie przyjęte przez publiczność i krytykę premiery rewii *Czy można w taką noc... zakochać się?*, operetki *Kraina uśmiechu* Franza Lehára oraz musicalu *Hallo Szpicbródka* według filmowego scenariusza Ludwika Starskiego.

MICHAŁ PEPOL

Wiolonczelista, aranżer, kompozytor. Klasyczne wykształcenie łączy z ciągłą potrzebą poszukiwania, nowych doświadczeń i przekroczeń. Współzałożyciel Royal String Quartet, pomysłodawca i współorganizator festiwalu Kwartesencja w Warszawie; kurator festiwalu Klangor na Warmii.

W 2022 roku zadebiutował solowym albumem *Kora nieskończoność* (Agora Muzyka), zawierającym niewydane nagrania legendarnej Kory Jackowskiej i zbierającym entuzjastyczne recenzje. Jest również twórcą takich projektów jak *Dźwięk odnaleziony* – we współpracy z Pawłem Bownikiem (Nowy Teatr, 2016), *Milczenie syren* – w duecie z Magdaleną Cielecką (2017) czy *Among Angels* (2017), a także autorem muzyki do spektaklu Markusa Öhrna *Trzy epizody z życia rodziny* (2021). Od 2015 roku występuje w spektaklu Krzysztofa Warlikowskiego *Francuzi*. Do stworzenia instalacji

dźwiękowej *Stoimy pod murami getta* jego zaproszenie przyjęła Sława Przybylska (2022).

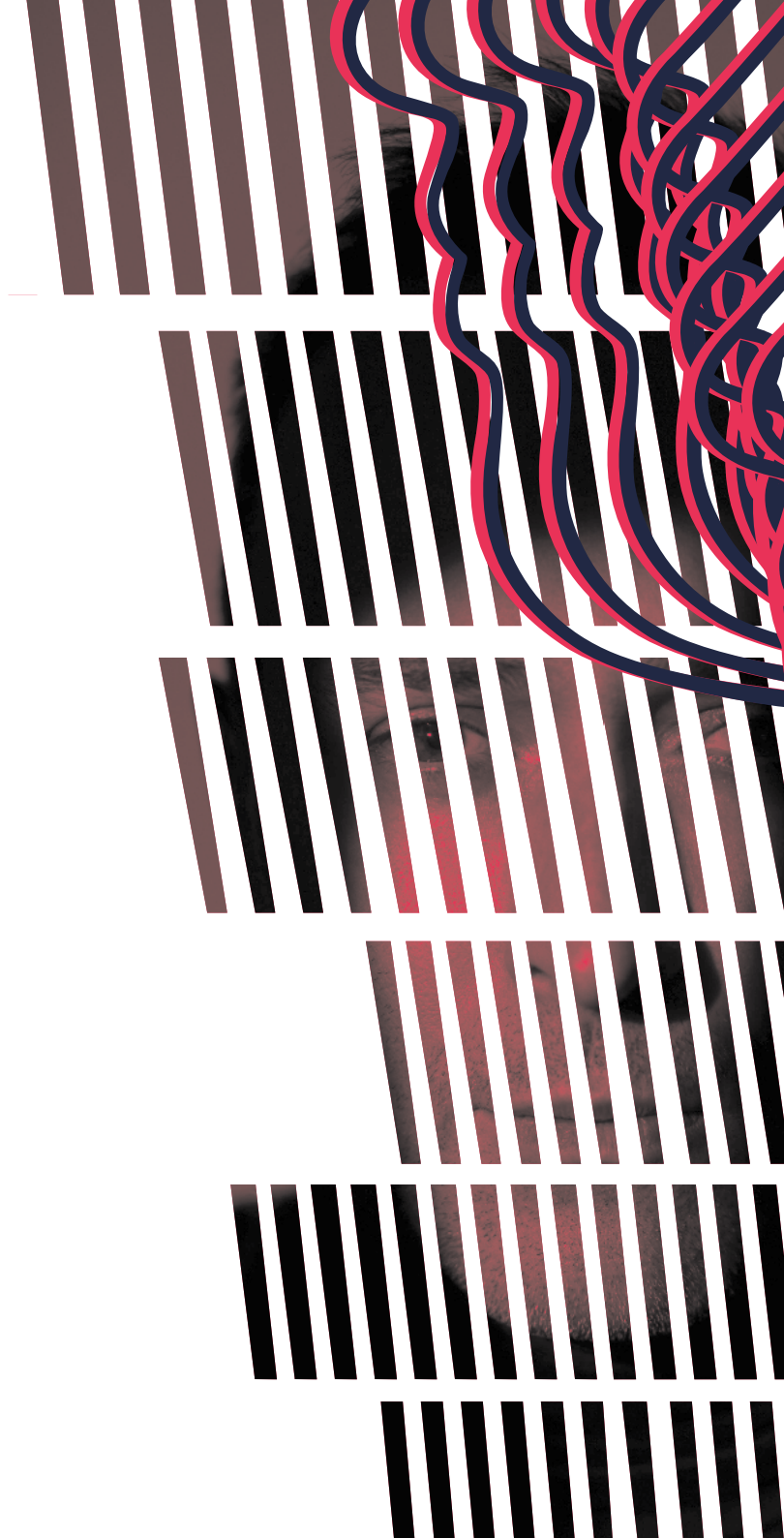
Jest współtwórcą albumu Ralpha Kaminskiego *Kora*. Z triem Trimagine zdobył II nagrodę oraz nagrodę specjalną im. Czesława Niemena na Festiwalu Folkowym Polskiego Radia „Nowa Tradycja” (2019). Współpracuje m.in. z Natalią Przybysz, Kubą Krzewińskim, Stefanem Wesołowskim, Patrykiem Zakrockim, Olgą Mysłowską oraz zespołem Kompoplex; z Bartkiem Wąsikiem współtworzy duet Dwóchgłos. Wystąpił na wielu festiwalach, takich jak m.in. Warszawska Jesień, Nostalgia, Ephemera, Enter, Słuchy, Szalone Dni Muzyki czy Festiwal Prawykonań.

Współpracuje z radiową Dwójką, swoje recitale zarejestrował także dla TVP Kultura. Od 2003 roku prowadzi klasę kameralistyki w Liceum Muzycznym im. Karola Szymanowskiego w Warszawie.

Kora nieskończoność (2020)

Kora nieskończoność to solowy debiut fonograficzny Michała Pepola. Płytę skomponował w latach 2019-2020, korzystając z prywatnych, nieznanych dotąd, nigdy niewydanych materiałów fonograficznych Kory Jackowskiej, które otrzymał od Kamila Sipowicza. Intrygujący, ale jednocześnie wymagający proces odzyskiwania nagrań z odnalezionych 24-śladowych taśm studyjnych, które często były ledwie czytelne, wymagał niesamowitych pokładów energii. Projekt tworzą aranżacje i remiksy istniejących utworów, ale jego największą wartością są kompozycje zupełnie nowe, łączące w sobie pop, rock, muzykę klasyczną, osobliwe słuchowisko i awangardową alternatywę. Ta niezwykła pod względem brzmienia, ekspresji i emocji całość powstała ze splotu tego, co prawdziwe, i tego, co wyobrażone; z pamięci, fascynacji, radości, ekscytacji, tęsknoty i poszukiwania. Kompozycje Michała Pepola, w których głos charyzmatycznej wokalistki uobecnia się nie tylko w śpiewie, ale i w mowie, szepcie, śmiechu, są intymnym i wzruszającym muzycznym spotkaniem dwojga artystów, którzy w życiu nigdy się nie spotkali. To swobodne i zmysłowe przenikanie dwóch wyobraźni, dwóch wrażliwości, dwóch dusz. Przekraczanie granic. Podążanie ku światom wielowymiarowym – bliskim, a może i równym nieskończoności.

[60' bez przerwy]

20.10.2024

ŚNIEŻKA 2.0

KONCERT FAMILIJNY
Z CYKLU MŁODY WSPÓŁCZEŚNIAK

20 października 2024
niedziela, 12:00
sala koncertowa

ŚNIEŻKA 2.0
KONCERT FAMILIJNY
Z CYKLU MŁODY WSPÓŁCZEŚNIAK

ADAM LEPKA
Śnieżka 2.0
Libretto: Justyna Skoczek

Hanna Marasz-Fiugajska / reżyseria
Zuzanna Ostropolska-Nalewaja /
kostiumy, aranżacja przestrzeni

Orkiestra Filharmonii Gorzowskiej
Izabela Polakowska-Rybska /
dyrygentka, opieka merytoryczna

Magdalena Dudek / Śnieżka (sopran)
Magdalena Wachowska / Królowa
(mezzosopran)
Ewa Alfut / Mądra Sowa
Michalina Miłkowska / Sowa Pikselowa
Dominik Jarocki / CEO

Zuzanna Gruszczyńska / Krasnoludek Jedyńka
Jakub Bilewicz / Krasnoludek Dwójka
Tymon Kościelski / Krasnoludek Trójka
Iga Batorowicz / Krasnoludek Czwórka
Wojciech Kieres / Krasnoludek Piątka
Julia Majewska / Krasnoludek Szóstka
Barbara Potocka / Krasnoludek Siódemka
Edyta Kołacz / przygotowanie Krasnoludków

Chóry programu Śpiewająca Polska:
Chór dziecięco-młodzieżowy
Samorządowego Centrum Kultury
im. Jana Pawła II w Sędziszowie
Katarzyna Kornaś / kierownictwo artystyczne

Chór „Izydorki” Szkoły Podstawowej
im. Mikołaja Kopernika w Biadkach
Klaudia Szubert / kierownictwo artystyczne

Żeński Chór Kameralny
przy I Liceum Ogólnokształcącym
im. Józefa Wybickiego w Kościerzynie
Tomasz Chyła / kierownictwo artystyczne

IZABELA POLAKOWSKA-RYBSKA

Ukończyła Ogólnokształcącą Szkołę Muzyczną I i II stopnia im. Karola Szymanowskiego we Wrocławiu w klasie skrzypiec. Jest absolwentką Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu: Wydziału Edukacji Muzycznej oraz Wydziału Kompozycji, Dyrygentury, Teorii Muzyki i Muzykoterapii.

Pełniła funkcję dyrektor artystycznej Chóru Dziecięcego Opery Wrocławskiej, Chóru przy Zespole Szkół nr 14 we Wrocławiu, Chóru Polskiego Radia oraz Chóru Filharmonii Opolskiej. Współpracowała z Chórem Medici Cantantes Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu (asystent w latach 2007-2012), Chórem Chłopięcym NFM (zastępca kierownika artystycznego w latach 2016-2017), Chórem NFM (asystent dyrygenta w 2017 roku). Obecnie pełni funkcję dyrektor artystycznej Śpiewającej Polski i kuratora regionu dolnośląskiego Śpiewającej Polski. Jest dyrygentką i założycielką Wrocławskiego Chóru Żeńskiego oraz Męskiego Zespołu Wokalnego I Signori. Prowadzi zajęcia z przedmiotu Śpiew zespołowy na Wydziale Wokalnym Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu.

Wraz z prowadzonymi przez siebie zespołami gościła m.in. na: Gali Finałowej Koryfeusz Muzyki Pol-

skiej, Festiwalu Warszawska Jesień, Sacrum Profanum, Festiwalu Witolda Lutosławskiego „Łańcuch”, Wielkocnocnym Festiwalu Ludwiga van Beethovena, Edinburgh International Festival, Grand Prix Polskiej Chóralistyki, Festiwalu Chóralnym Legnica Cantat, Międzynarodowym Festiwalu Pieśni Chóralnej w Międzyzdrojach im. prof. Jana Szyrockiego, Międzynarodowym Festiwalu Muzyki im. prof. Józefa Świdra, Międzynarodowym Festiwalu Chórów Gaude Cantem im. Kazimierza Fobera, Ogólnopolskim Festiwalu Pieśni Religijnej „Pater Noster”, Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Religijnej im. ks. Stanisława Ormińskiego.

Przygotowała zespoły do nagrań płyt z muzyką polskich kompozytorów: *Krzysztof Penderecki. Utwory chóralne; Próg nadziei – W hołdzie Janowi Pawłowi II; Litanie Ostrobramskie* Stanisława Moniuszki (nominacja do nagrody Fryderyk 2016); Witold Lutosławski, *Opera Omnia – piosenki dla dzieci*; Władysław Żeleński, *Opera Janek* (nominacja do International Classical Music Award 2023); Stanisław Moniuszko, *Verbum nobile*; Zygmunt Noskowski, *Zemsta za mur graniczny* (nagroda Fryderyk 2024) oraz *Let there be sound*.

ADAM LEPKA

Absolwent Sekcji Jazzu w klasie Piotra Wojtasika oraz Wydziału Edukacji Muzycznej wrocławskiej Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego. Trębacz, kompozytor, aranżer, dyrygent, perkusjonalista. Sprawował kierownictwo muzyczne oraz był autorem aranżacji m.in. podczas: koncertu galowego 36. Przeglądu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu „Proszę państwa, będzie wojna” (reż. Monika Strzępka), koncertu finałowego 37. Przeglądu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu „Świat zaczął się dziś” (reż. Natalia Korczakowska), koncertu finałowego 40. Przeglądu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu „Out of The System, czyli Wielki Brat czuwa” (reż. Marcin Liber), koncertu z okazji jubileuszu 70-lecia Radia Wrocław (reż. Konrad Imiela), koncertu jubileuszowego

z okazji 40-lecia pracy twórczej Martyzny Jakubowicz w ramach Suwałki Blues Festiwal.

W 2015 roku współpracował z Akson Studio przy produkcji serialu *Bodo*, a w 2016 – z Moniką Strzępką i Pawłem Demirskim przy produkcji serialu *Artyści* dla Telewizji Polskiej.

Jest autorem muzyki do serialu *Osiecka* wyprodukowanego w 2019 roku przez Ochnik Entertainment dla Telewizji Polskiej, nad którym sprawował również kierownictwo muzyczne, oraz autorem muzyki wykonanej na koncercie przedpremierowym filmu *Rewizyta* Krzysztofa Zanussiego podczas festiwalu Era Nowe Horyzonty (2009).

Jest członkiem zespołu Mikromusic, z którym nagrał 13 płyt, a za krążek *Tak mi się nie chce* otrzymał Złotą Płytę. Wraz ze Stokłosa Collective Orchestra, dla której sam zaaranżował utwory, odbył trasę koncertową *Mikromusic z górnej półki*, koncertując m.in. w Filharmonii Narodowej w Warszawie, Narodowym Forum Muzyki we Wrocławiu, sali koncertowej NOSPR w Katowicach, ICE w Krakowie, Cavatina Hall w Bielsku-Białej. Współpracował także m.in. z Leszkiem Możdżerem, Włodzimierzem Korczem, Alicją Majewską, Martyną Jakubowicz, Marią Peszek, L.U.C.-em, Justyną Steczkowską, Zbigniewem Lewandowskim, Jackiem Krzaklewskim, Piotrem Dziubkiem, Wojciechem Zielińskim, Arturem Lesickim, Marcinem Jahrem. Współtworzył

wrocławską formację Kanał Audytywny. Jest współzałożycielem Orkiestry Niskobudżetowej, która operuje stylistyką wyrastającą z twórczości Franka Zappy i ma w dorobku m.in. transmitowany na żywo koncert w Dużym Studiu PR im. Witolda Lutosławskiego.

Współpracuje z wrocławskim Teatrem Muzycznym Capitol, Teatrem Muzycznym im. Danuty Baduszkowej w Gdyni oraz Teatrem im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu, bierze też udział w wielu przedstawieniach jako aranżer i muzyk solista.

W latach 2012-2015 w OSM I i II stopnia im. Karola Szymanowskiego we Wrocławiu prowadził Big-Band, z którym dwukrotnie występował na festiwalu Fête de la Musique w Paryżu. Wielokrotnie prowadził warsztaty orkiestrowe w szkołach muzycznych regionu dolnośląskiego. W ramach organizowanego przez OSM i SM I stopnia nr 3 ogólnopolskiego projektu „Musica Nova w interpretacji najmłodszych – w hołdzie Witoldowi Lutosławskiemu w 100-lecie urodzin kompozytora” poprowadził orkiestry m.in. w wykonaniach suity Leonarda Bernsteina *West Side Story – Selections for Orchestra* (oprac. Jack Mason) oraz *Bolera* Maurice’a Ravela (oprac. Adam Lepka). W 2016 roku dyrygował orkiestrą symfoniczną Narodowego Forum Muzyki podczas koncertu jubileuszowego z okazji 10-lecia szkół muzycznych im. prof. Marii Zduniak we Wrocławiu.

Śnieżka 2.0 (2024)

Na scenie rodzinnej w ramach festiwalowego cyklu Młody Współczesniak tym razem zrobi się bardzo baśniowo i bardzo śpiewająco. A wszystko to za sprawą współpracy Justyny Skoczek (libretto) i Adama Lepki (muzyka), którzy na kanwie znanej i kochanej przez małych i dużych baśni o Królowie Śnieżce i siedmiu krasnoludkach autorstwa braci Grimm stworzyli jej muzyczną, współczesną wersję.

Oto Macocha Królowy Śnieżki (wcale nie taka zła jak w bajce) kształci swoją pasierbicę w pałacu, ale ma poczucie, że już więcej nie może jej nauczyć. Postanawia więc wysłać ją w edukacyjną podróż. Śnieżka trafia do świata współczesnego i rozpoczyna pracę w korporacji, a jej wielki talent programistyczny staje się powodem zazdrości okrutnego szefa. W tej nowej i niełatwej rzeczywistości Królowa poznaje wartość ciężkiej pracy i smak czyhających na nią zagrożeń. Na szczęście dzięki przyjaźni i wsparciu drużyny siedmiu współpracowników oraz wierze w sprawiedliwość udaje się pokonać zło i cała historia kończy się dobrze.

Śnieżka 2.0 to opowieść o wartościach ważnych i ponadczasowych: przyjaźni, byciu razem i sprawiedliwości. Ich wielką moc pocujemy, nie tylko śledząc losy bohaterów prezentowanej historii, ale również za sprawą wykonawców – na scenie, obok solistów, zaśpiewa bowiem blisko 100-osobowy zespół trzech połączonych chórów. Takiej kumulacji ludzkiego głosu nasza scena rodzinna jeszcze nie widziała i nie słyszała!

[50' bez przerwy]

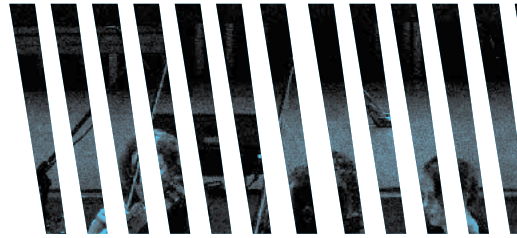
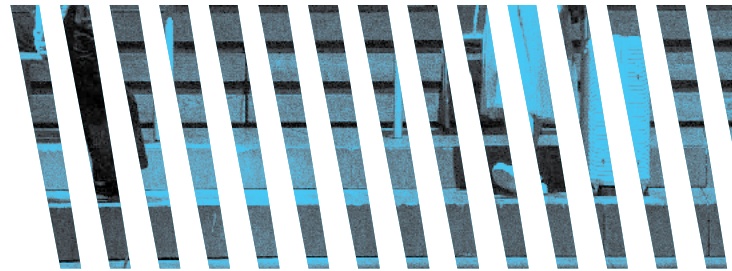
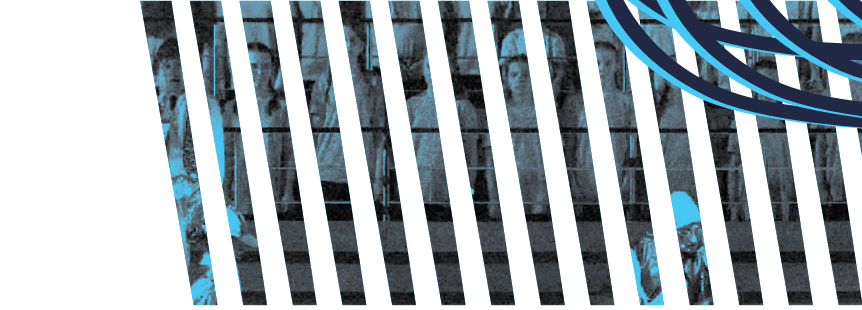
HANNA MARASZ-FIUGAJSKA

Absolwentka Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie, Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Podyplomowego Studium Emisji Głosu na Akademii Muzycznej w Bydgoszczy oraz Szkoły Muzycznej II stopnia w Toruniu.

W latach 1998-2001 pracowała jako śpiewaczka w Państwowym Zespole Ludowym Pieśni i Tańca „Mazowsze”. Od roku 2008 związana jest jako asystent reżysera z Operą Wrocławską, w której w latach 2015–2019 roku dyrygowała także chórem dziecięcym. Od 2022 roku prowadzi zajęcia ze studentami Wydziału Wokalnego Akademii Muzycznej we Wrocławiu. Jako asystent reżysera i reżyser wznowień współpracuje z Teatrem Wielkim – Operą Narodową, operą La Monnaie w Brukseli oraz Welsh National Opera w Cardiff. Asystowała wielu wybitnym reżyserom, m.in.: Mariuszowi Trelińskiemu, Davidowi Pountneyowi, Irinie Brook, Anie de Hugo, Giancarlovi del Monaco, Jiřemu Heřmanowi, Annie Seniuk, Laco Adamikowi, Waldemaro-

wi Zawodzińskiemu i Michałowi Zadarze. Jako reżyser wznowień zrealizowała przeniesienia spektakli *Manon Lescaut* Giacoma Pucciniego (reż. Mariusz Treliński) z Teatru Wielkiego – Opery Narodowej do wspomnianych teatrów operowych w Cardiff i Brukseli oraz *Medei* Luigiego Cherubiniego (reż. Simon Stone) z Salzburg Festival na scenę warszawską.

Od 2016 roku samodzielnie reżyseruje spektakle operowe. Zrealizowała m.in. *Kandyda* Leonarda Bernsteina w Operze Wrocławskiej (2017), *Chopina* Giacoma Oreficego w Teatrze Wielkim w Łodzi (2021), *Cud mniemany, czyli Krakowiaczy i Górale* Józefa Stefaniego w Akademii Muzycznej we Wrocławiu (2024) oraz prapremiery polskich oper współczesnych: *Brzydkiego kaczątka* Michała Ziółkowskiego w Narodowym Forum Muzyki we Wrocławiu (2016), *Yemayi – Królowej Mórz* Zygmunta Krauzego w Operze Wrocławskiej (2019, rejestracja dla TVP Kultura), *Śnieżki 2.0* Adama Lepki w Narodowym Forum Muzyki we Wrocławiu (2024).

25.10.2024

PROFANUM / SACRUM

KONCERT FINAŁOWY

25 października 2024
piątek, 19:00
sala koncertowa

PROFANUM / SACRUM
KONCERT FINAŁOWY

Orkiestra Filharmonii Gorzowskiej
Agata Zubel / mezzosopran
Szymon Bywalec / dyrygent

Adam Strug i Monodia Polska
Sonia Wronkowska
Jacek Zembrowski
Henryk Mazur
Jakub Kukła
Tomasz Pakowski
Hipolit Woźniak
Szczepan Pospieszalski
Tomasz Stawiecki
Mateusz Kowalski
Filip Wika
Adam Strug

AGATA ZUBEL
In the Shade of an Unshed Tear

LUCIANO BERIO
Folk Songs
Black is the colour (muz. John Jacob Niles, USA)
I wonder as I wander... (muz. John Jacob Niles, USA)
Loosin Yelav (Armenia)
Rossignolet du bois (Francja)
A la femminisca (Sycylia)
La donna ideale (muz. Luciano Berio, Włochy)
Ballo (Włochy)
Motettu de tristura (Sardynia)
Malurous qu'ò uno fenno (Francja)
La Fiolairé (Francja)
Azerbaijan Love Song (Azerbejdżan)

AGNIESZKA STULGIŃSKA
Polichromie Świętojańskie
I. Krzyżu Święty (pieśń in crudo)
Skłoń gałązki Drzewo święte
II. Gwiazdo jasności (pieśń in crudo)
Śliczna Lilia, Tyś jest Wonny Kwiat
III. Dobranoc Głowo Święta (pieśń in crudo)
Dobranoc Głowo Święta zraniona
Pieśń więźnia
IV. Gwiazdo Morza, któraś Pana (pieśń in crudo)
O, Lekarko Chrześcijańska

SZYMON BYWALEC

Ukończył z wyróżnieniem dyrygenturę symfoniczno-operową w klasie prof. Jana Wincentego Hawela w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, w której obecnie sprawuje funkcję prodziekana Wydziału Kompozycji, Dyrygentury, Teorii i Edukacji Muzycznej oraz prowadzi klasę dyrygentury symfoniczno-operowej. W latach 2006-2013 był dyrektorem artystycznym Akademickiej Orkiestry Symfonicznej w macierzystej uczelni. Współpracował podczas różnych projektów jako asystent dyrygenta m.in. z Gabrielem Chmurą, Paulem McCreeshem, Jackiem Kaspszykiem, Krzysztofem Pendereckim, François-Xavierem Rothem, Arturem Tamayo, Takuo Yuasa. Jest również absolwentem Akademii Muzycznej w Krakowie, gdzie studiował obój u prof. Jerzego Kotyczki.

Jako stypendysta sieneńskiej Accademia Musicale Chigiana doskonalił swój warsztat dyrygencki w klasie mistrzowskiej Gianluigiego Gelmettiego (2001) i Lothara Zagroska (2002 – Diploma di Merito). Brał też udział w kursach mistrzowskich prowadzonych m.in. przez Gabriela Chmurę, Kurta Mazura, Zoltána Peskó i Pierre'a Bouleza.

Jest laureatem I nagrody II Ogólnopolskiego Przeglądu Młodych Dyrygentów w Białymstoku, a także dwóch nagród pozaregulaminowych w VI Międzynarodowym Konkursie Dyrygentów im. Grzegorza Fitelberga w Katowicach. Kilukrotnie był stypendystą Ministra Kultury i Sztuki. W 2014 roku otrzymał Nagrodę Honorową Związku Kom-

pozytorów Polskich za zasługi w dziele promocji polskiej muzyki współczesnej.

Jest dyrektorem artystycznym i dyrygentem Orkiestry Muzyki Nowej, którą prowadził podczas takich festiwali jak m.in: Warszawska Jesień, Musica Polonica Nova i Musica Electronica Nova we Wrocławiu, Melos-Ethos w Bratysławie, Aksamitna Kurtyna we Lwowie, Beijing Modern w Pekinie, Bridges w Wiedniu (Konzerthaus), Hindsgavl Festival i Klang Copenhagen Avantgarde Music Festival w Danii. Regularnie współpracuje też z Narodową Orkiestrą Symfoniczną Polskiego Radia w Katowicach.

Ma na swym koncie ponad 140 światowych i polskich prawykonań. Z Orkiestrą Muzyki Nowej przygotował wiele nagrań dla Polskiego Radia oraz dla takich wytwórni jak: Aurora, BIS, Decca, DUX, Kairos.

Od roku 2011 jest członkiem Komisji Programowej Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Współczesnej Warszawska Jesień, a w latach 2013-2016 był dyrektorem artystycznym festiwalu Musica Polonica Nova.

Od 2014 roku prowadzi cykl koncertów Orkiestry Muzyki Nowej w siedzibie Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach. W ramach cyklu wykonane zostały utwory takich kompozytorów jak: Hans Abrahamsen, Louis Andriessen, Michael Beil, John Cage, Morton Feldman, Gerard Grisey, Toshio Hosokawa, Helmut Lachenmann, György Ligeti, Olivier Messiaen, Tristan Murail, Per Nørgård, Stefan Prins, Fausto Romitelli, Kaija Saariaho, Rebecca Saunders, Salvatore Sciarrino, Simon Steen-Andersen, Niels Rønsholdt, Jennifer Walshe oraz dzieła ponad 40 twórców polskich.

Dyrygował wieloma orkiestrami filharmonicznymi, radiowymi i kameralnymi w Polsce i za granicą.

AGATA ZUBEL

Kompozytorka i wokalistka. Znana z niestandardowej skali głosu i wykorzystywania go w sposób łamiący stereotypy. Koncertuje na całym świecie, ma w dorobku wiele prawykonań. Jako wokalistka oraz kompozytorka współpracowała z kilkudziesięcioma filharmoniami, operami i festiwalami, a także z czołowymi instytucjami muzycznymi z całego świata, takimi jak m.in.: Carnegie Hall w Nowym Jorku, Walt Disney Concert Hall w Los Angeles, Konzerthaus oraz Musikverein w Wiedniu, Konzerthaus w Berlinie, Musikgebouw w Amsterdamie, Royal Albert Hall i Royal Festival Hall w Londynie, Elbphilharmonie w Hamburgu, filharmonie w Berlinie, Kolonii, Luksemburgu, Casa da Música w Porto oraz Seattle Symphony, Chicago Symphony i Baltimore Symphony. Była obecna również na festiwalach: BBC Proms, Wien Modern, Donaueschingen Musiktage, Festival d'Automne à Paris, März Musik, Darmstadt Summer Course, Ultraschall, Wittener Tage für Neue Kammermusik, Huddersfield Contemporary Music Festival, Trans Art, Warszawska Jesień, Beethoven Festival w Bonn oraz Musikprotokoll. Współpracowała z takimi zespołami jak Klangforum Wien, Ensemble intercontemporain, Ensemble Musikfabrik, London Sinfonietta, Ictus, Eighth Blackbird, San Francisco Contemporary Music Players, Münchener Kammerorchester, Neue Vokalisten, Remix Ensemble, Ensemble 2e2m, Seattle Chamber Players, a także z The ORF Vienna Radio Symphony

Orchestra, Radio-Sinfonieorchester des SWR, Deutschlandfunk, Westdeutscher Rundfunk, Staatsoper Hannover, Teatrem Wielkim – Operą Narodową i innymi.

Laureatka kilkunastu konkursów – wokalnych i kompozytorskich. Do najważniejszych wyróżnień należą: Paszport Polityki (2005), Fryderyki za monograficzną płytę *Cascando* (2010) oraz za recital wokalny *Apparition* (2020), zwycięstwo na Międzynarodowej Trybunie Kompozytorów za kompozycję *Not I* (2013), nagroda Polonica Nova (2014), Koryfeusz Muzyki Polskiej (2016), Europejska Nagroda Kompozytorska (2018), Erste Bank Kompositionspreis (2018), odznaka honorowa „Zasłużony dla Kultury Polskiej” oraz medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”.

Związana z Wrocławiem, gdzie jest profesorem w macierzystej uczelni. Wraz z Cezarym Duchnowskim współtworzy duet ElettroVoce. Wśród kilkunastu publikacji fonograficznych znajdują się m.in. albumy kompozytorskie: *Cascando* (CD Accord), *Not I* oraz *Cleopatra's Songs* (Kairos), *Bildbeschreibung* (Anaklasis) i wokalne: *Poems* z interpretacjami pieśni Aarona Coplanda, Albana Berga i Pawła Szymańskiego, *el Derwid – Plamy na słońcu*, *Dream Lake* z cyklami wokalnymi Witolda Lutosławskiego i Andrzeja Czajkowskiego oraz najnowszy *Apparition* z pieśniami Maurice'a Ravela, Samuela Barbera, Karola Szymanowskiego, Geoga Crumba i Fernanda Obradorsa (CD Accord).

MONODIA POLSKA

Zespół śpiewaczy wykonujący dawne pieśni religijne i świeckie w wariantach melodycznych zebranych przez Adama Struga w Łomżyńskim i na Kurpiach Zielonych. Posługuje się skalami muzycznymi wcześniejszymi niż powszechnie dziś używana skala dur-moll, zachowując dawny strój, emisję i manieri wykonawcze. Świecką część jego repertuaru stanowią pieśni Kurpiowszczyzny Zielonej i historyczne. Wbrew nazwie zespół śpiewa też polifoniczne dzieła polskiego średniowiecza i renesansu.

ADAM STRUG

Śpiewak i instrumentalista, autor piosenek, kompozytor muzyki teatralnej i filmowej, kurator i producent muzyczny, reżyser i scenarzysta filmów dokumentalnych, dziennikarz radiowy i telewizyjny, popularyzator muzyki tradycyjnej, pomysłodawca zespołu śpiewaczego Monodia Polska.

AGATA ZUBEL (*1978)

**In the Shade of an Unshed Tear /
W cieniu nieuronionej łzy (2016)**

Agata Zubel to jedna z najbardziej wyrazistych postaci współczesnej polskiej sceny kompozytorskiej. Do muzyki podchodzi z wielką pasją, zaciekawieniem i otwartością. Komponując, zwykle decyduje się na połączenie partii zespołowej z wokalną, eksplorującą możliwości głosu. W utworze *In the Shade of an Unshed Tear* kompozytorka zwraca się jednak w kierunku muzyki czysto instrumentalnej i – mimo poetyckiego tytułu – absolutnej. Bazując na modelu orkiestry wyrosłym z tradycji klasycznej (znanym choćby z symfonii Beethovena), rozpoznaje i wykorzystuje jego możliwości tyleż nieszablonowo co radykalnie inaczej, niż robiono to ponad dwa stulecia temu. Operując w warstwie muzycznej, brzmieniowej i ekspresyjnej odważnymi, niespotykanymi rozwiązaniami (porywająca partia kotłów) oraz potężnymi skrajnościami (od zatrzymania w bezruchu po ekstremalne zagęszczenia i wybuchy), odsłania światy dotąd niepoznane, choć gdzieś przecież istniejące, czekające na swój czas, na czyjeś spojrzenie, usłyszenie. *In the Shade*

of an Unshed Tear to muzyka bezkompromisowa, nieoczywista, pełna intrygujących pejzaży dźwiękowych przyciągających oryginalnością melodycznego gestu, świeżością harmoniczną inwencji, wrażliwością na kolorystyczne niuanse. To muzyka dotykająca krańców, a jednocześnie posyłająca nasze zmysły i wyobraźnię daleko poza horyzont.

W autorskim komentarzu do swojej kompozycji Agata Zubel przywołuje polski frazeologizm „jak okiem sięgnąć”, oznaczający możliwości, ale i granice zasięgu ludzkiego wzroku, wskazujący na dystans, z jakiego można obserwować otaczający świat. Jak sama jednak słusznie zauważa – „po pierwsze każdy z nas ma inny wzrok, po drugie za tą granicą też wiele jeszcze jest. To nieprawda, że dalej wszystko jest w cieniu. A gdyby tak rozszerzyć to powiedzenie o słuch?”.

Utwór powstał na zamówienie Seattle Symphony. Prawykonanie odbyło się 27 października 2016 roku w Seattle pod dyrekcją Ludovica Morlota.

[15']

LUCIANO BERIO (1925-2003)

Folk Songs (1964)

Włoski muzyk, kompozytor, dyrygent i teoretyk, pracując nad cyklem *Folk Songs*, zanotował: „Moje związki z muzyką ludową często mają charakter emocjonalny. Gdy nad nią pracuję, czuję dreszcz odkrywania. Wracam do niej wciąż na nowo, szukając połączenia między nią a moimi własnymi o niej wyobrażeniami”.

Cykl *Folk Songs* to jedno z najwcześniejszych świadectw fascynacji i eksperymentowania Luciana Berio z muzyką ludową innych kultur, regionów i narodów. Na tę wyjątkową muzyczną antologię składa się jedenaście pieśni z różnych stron świata (Stany Zjednoczone, Armenia, Azerbejdżan, Francja – Owernia, Włochy – Sardynia, Sycylia), wybranych ze starych płyt i antologii oraz zasłyszanych od muzyków ludowych i przyjaciół kompozytora. Kierując się wprawdzie ich własną interpretacją rytmiczną i harmoniczną, włoski twórca postanowił przekomponować je tak, by warstwa instrumentalna „opisywała” nie tylko korzenie, ale i historię każdego utworu; by rzuciła światło zarówno na pochodzenie etniczne czy kulturowe, jak i na losy tej muzyki. W ten sposób Berio stworzył rzecz pod względem stylu i brzmienia zupełnie niezwykłą i ze wszech miar oryginalną. Bo choć w tekstach składających się na cykl

pieśni znajdziemy głównie proste opowieści o miłości, ludzkich relacjach, uczuciach i namiętnościach, to już w muzyce, która je ilustruje, właściwie niczego nie możemy być pewni. To, co zdaje się proste – w czym może utwierdzać niewinny tytuł cyklu – potrafi się niespodzianie skomplikować; to, co w jednej chwili wydaje się zrozumiałe, w następnej wymyka się wszelkiej logice.

W kontekście tytułu cyklu należy zaznaczyć, że cztery spośród jedenastu pieśni nie mają de facto korzeni ludowych. Dwie pierwsze – *Black is the colour...* i *I wonder as I wander* – okazały się kompozycjami klasycznie wykształconego amerykańskiego kompozytora, piosenkarza i folklorysty Johna Jacoba Nilesa (1892-1980), natomiast muzykę do pieśni nr 6 i 7 (*La donna ideale* i *Ballo*), z tradycyjnymi tekstami włoskimi (genueńskim i sycylijskim) anonimowego autorstwa, skomponował sam Berio.

Cykl *Folk Songs* powstał z myślą o żonie kompozytora Cathy Berberian – znakomitej mezzosopranistce i pionierce w zakresie opracowania i wprowadzania rozszerzonych technik wokalnych. Został napisany podczas rezydencji kompozytora w Mills College w Kalifornii, pierwotnie dla małego zespołu, a w 1973 roku rozszerzony na skład symfoniczny.

[23']

AGNIESZKA STULGIŃSKA (*1978)

**Polichromie Świętojańskie na organy,
orkiestrę i zespół śpiewaczy (2020)**

Czy można wykonać polichromie dźwiękowe w budowlu sakralnej – na wzór dawnych artystów wykonujących freski w świątyniach gotyckich czy też drewnianych wiejskich kościołach? Takiej próby podjęła się kompozytorka Agnieszka Stulgińska. Jednym z głównych filarów jej „malowideł” są staropolskie pieśni skodyfikowane w śpiewniku pelplińskim z przekazu w tradycji ustnej. Pieśni wykonywane są przez Monodię Polską i Adama Struga z zachowaniem emisji i manier wykonawczych, w surowej, niezmienionej formie.

W myśl zasady odzwierciedlenia tradycyjnego rdzennego śpiewu, jaką w swoich utworach stosuje kompozytorka, również w *Polichromiach* pieśni wykonywane są in crudo. Stulgińska podchodzi do ich bogactwa oraz samego opracowania z należnym szacunkiem, nie przekształcając w żaden sposób przekazu pokoleniowego i reguł uznanych przez starszyznę. Dąży również do maksymalnego odzwierciedlenia sposobu wykonywania takich pieśni w dawnych kościołach i w trakcie obrzędów religijnych, stąd pieśni śpiewane a cappella przeplatają się z częściami instrumentalnymi, układając się dramaturgicznie w formę misterium. O ile jednak podejście do śpiewu ludowego wydaje się w *Polichromiach* mocno ortodoksyjne, o tyle części instrumentalne są już bardzo indywidualnym przetworzeniem treści zawartych w tekstach pieśni. Kompozytorka stosuje tu wiele technik kompozytorskich – od sonoryzmu, ekspresjonizmu, mikrotonalności, aż po rodzaj modalnego

minimalizmu. Wszystko po to, by ukazać przejmujące oblicza ludzkiego cierpienia w sposób przesywający, niekiedy wręcz biologiczny, zderzając je z łagodnością innego świata.

Polichromie można więc potraktować symbolicznie – jako polichromie ludzkiego serca i duszy. Przywołane w utworze trzy postaci biblijne ze sceny ukrzyżowania: Jezus, Maryja i Jan Apostoł, a także Jan Chrzyciel to osoby, których cierpienie jest tyleż uświęcone, co doczesne, ludzkie, odarte z wyjątkowości. Stawiają nas one wobec pytań trudnych, trapiących, nierzadko bolesnych. Co czuje człowiek uwięziony w nieuleczalnej chorobie, samotności, depresji, nękania i szykanowany przez innych? Co czuje, wiedząc, że wybawieniem z tego niezawinionego więzienia może być tylko śmierć? Ile, wobec tej rozpaczliwej świadomości, znaczyć może dla niego kojąca i uzdrawiająca obecność kogoś bliskiego, kochanego, Marii, Matki Boga? Co czuje w sercu, w duszy, w ciele człowiek, widząc, jak umiera ukochana osoba; człowiek skonfrontowany z przemocą; postawiony w obliczu czarnej ściany bezsilności, piękającej pustki?

Utwór komponowany był na przestrzeń i warunki akustyczne kościoła św. Jana w Gdańsku, po uprzednich wnikliwych badaniach tego miejsca. Rozstawienie instrumentów i impulsy, jakie wysyłają one w reakcji z akustyką miejsca, mają bowiem bezpośrednio i jak najpełniej oddziaływać na słuchacza. W podobny sposób utwór zostanie przygotowany w Filharmonii Gorzowskiej.

[45']

AGNIESZKA STULGIŃSKA

Absolwentka klasy kompozycji prof. Krzysztofa Olczaka w Akademii Muzycznej w Gdańsku. Studiowała też w Hogeschool voor Wetenschap & Kunst Lemmensinstituut w Leuven oraz jako stypendystka rządu belgijskiego u prof. Luca van Hove w Królewskim Konserwatorium w Antwerpii. Ukończyła także podyplomowe studia muzyki filmowej, komputerowej i twórczości audiowizualnej w Akademii Muzycznej w Łodzi. Jest laureatką konkursów kompozytorskich: Composer Alive w Chicago (USA); CCO Composers Showcase w Ithaca (NY, USA); Musicconversations w Teksasie (USA); Late Night at National Sawdust: a Live Radio Broadcast in New York (USA); 46. Konkursu im. Tadeusza Bairda (Polska); konkursu na utwór multimedialny dla festiwalu music@venture (Belgia). Stypendystka Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Uczestniczka czteroletniego programu promocji młodych kompozytorów Europejskiego Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego. Wyróżniona za muzykę do sztuki *Sonata jesienna* według scenariusza Ingmara Bergmana zrealizowanej w Teatrze Narodowym. Artystka chętnie podejmuje współpracę z reżyserami, fotografami, designerami, wizualistami i choreografami, tworząc różnego rodzaju projekty multimedialne. Jej utwory znalazły się w programach wielu koncertów na całym świecie. Współpracowała ze świetnymi zespołami, takimi jak m.in. Palomar Ensemble, Neoquartet, Prometheus Ensemble, Lux:NM, Kwadrofonik, Kwartludium, Lutostawski Piano Duo, I Solisti del Vento, Elise Artoisenet & Marie Noelle Betce Piano

Duo, Śląska Orkiestra Kameralna, Warsaw Contemporary Ensemble, Cayuga Chamber Orchestra, Orkiestra Kameralna Progress, Hashtag Ensemble, Radical Polish Ansambl, Kompopolex, Hard Rain Soloist i Match Match Ensemble. Prowadzi warsztaty i zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych (m.in. warsztaty tworzenia muzyki do baśni i legend skandynawskich, kaszubskich i kurpiowskich, poszukiwania rytmu, melodii i harmonii w naturze i mieście, warsztaty słuchania, warsztaty aranżacji, instrumentacji i kompozycji).

LUCIANO BERIO

Włoski kompozytor okresu powojennej awangardy. Urodził się w Ligurii w 1925 roku w rodzinie o silnych tradycjach muzycznych. W 1945 roku przeprowadził się do Mediolanu, gdzie w konserwatorium Giuseppe Verdiego studiował kompozycję u Giulia Cesare'a Paribeniego i Giorgia Federica Ghediniego oraz dyrygenturę u Carla Marii Giulini i Antonia Votto. Tam też, pracując jako akompaniator klasy wokalne, poznał amerykańską mezzosopranistkę Cathy Berberian, która krótko po ukończeniu studiów została jego żoną (para rozwiódła się w 1964 roku) i dla której – z myślą o jej unikatowym głosie – napisał wiele utworów. Aktywność muzyczna artysty sięgała daleko poza komponowanie, obejmowała również dyrygowanie, tworzenie koncepcji serii koncertów, a także promocję muzyki nowoczesnej. W grudniu 1954 roku stworzył pierwsze we Włoszech studio muzyki elektronicznej w siedzibie RAI Milan, skupiające się na organizacji koncertów muzyki awangardowej. Wykładał na wielu prestiżowych uczelniach muzycznych i akademickich w Europie i Stanach Zjednoczonych (Darmstadt, Dartington, Tanglewood, Mills College, Juilliard School, Harvard University), gdzie miał okazję spotkać i poznać m.in. Pierre'a Bouleza, Karlheinz Stockhausena, Györgya Ligetiego. W roku 1981 założył Instytut Nowej Muzyki we Florencji. W roku 1988 został członkiem Royal Academy of Music w Londynie. Uhonorowany prestiżowym tytułem Kawalera Krzyża Wielkiego Orderu Zasługi Republiki Włoskiej (1994). Od roku 2000 był rektorem Accademia Nazionale di Santa Cecilia w Rzy-

mie. Otrzymał wiele prestiżowych nagród, w tym Nagrodę Siemensa. Jako kompozytor wniósł istotny wkład w rozwój muzyki współczesnej. Rozpoczął od eksperymentowania z dźwiękiem stworzonym elektronicznie (*Momenti*, 1957; *Différences*, 1958-1959) oraz eksplorowania związków pomiędzy dźwiękami a słowem (*Thema. Omaggio a Joyce*, 1958; *Visage*, 1961). Z początkiem lat 60. zaczął interesować się badaniem złożonych kombinacji brzmień (*Tempi concertati* na czterech solistów i cztery orkiestry, 1959; *Sincronie* na kwartet smyczkowy, 1964), szukając balansu pomiędzy zachowaniem tradycji a dążeniem do eksperymentowania z nowymi formami komunikacji muzycznej. Dążył także do powiązania muzyki z innymi dziedzinami: poezją, teatrem, lingwistyką, antropologią i architekturą. Jego zainteresowanie różnymi formami wyrazu muzykalności człowieka sprawiły, że wielokrotnie powracał do tradycji ludowych (*Folk Songs*, 1964; *Questo vuol dire che...*, 1968; *Cries of London*, 1974-1976; *Voci*, 1984). Zbadał ogromne dziedzictwo mistrzów muzyki zachodniej, dokonując adaptacji dzieł Monteverdiego, Bacha, Boccheriniego, Mozarta, Schuberta, Brahmsa, Mahlera, Pucciniego i wielu innych. Idea łączenia różnych strategii i tradycji muzycznych znalazła odzwierciedlenie m.in. w takich utworach jak *Sinfonia* (1968), *Coro* (1975-1976) czy *Ofanim* (1988-1992). Ostatni skomponowany przez artystę utwór – *Stanze* (2002) – jest wyrazem twórczego credo, które przyświecało całej jego twórczości. Zmarł w Rzymie w 2003 roku.

WYDARZENIA
TOWARZYSZĄCE

WYSTAWA PLAKATÓW MAXA SKORWIDERA

11 października – 29 listopada 2024
foyer Filharmonii Gorzowskiej

MAX SKORWIDER

Plastyk, ilustrator, plakacista, artysta wizualny, kurator wystaw. Profesor Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu, gdzie kieruje Pracownią Komiksu i Powieści Graficznej na Wydziale Grafiki. Na stałe współpracuje z tygodnikiem „Polityka” oraz „Kulturą Liberalną” (ilustracje). Laureat nagród oraz uczestnik wielu wystaw w kraju i na świecie. Od ponad dziesięciu lat jest związany z Fundacją MEAKULTURA, a od sześciu – z Galerią PMQ w Hongkongu, gdzie prezentuje wystawy plakatu i grafiki. Ilustrator licznych popularnonaukowych książek dla dzieci z serii „To, o czym dorośli ci nie mówią”, stworzonych wspólnie z Bogusiem Janiszewskim: *Ekonomia*, *Polityka*, *Mózg*, *Kosmos*, *Sztuczna Inteligencja*, *Wirus* i inne drobne ustrojstwa, *Klimat*, *Sex*, a także *Rewolucje*, *Mury*, *Wojny* oraz wielu innych. Współpracuje z wydawnictwami Albus, Agora i Publicat. Jego publikacje doczekały się przekładów m.in. w Szwecji, Niemczech, Ukrainie oraz Bułgarii.

Wystawa plakatów autorstwa Maxa Skorwidera nagłaśnia istotną rolę muzyki w życiu człowieka i jej wielowymiarowy wpływ na nasze funkcjonowanie. Zaprezentowane na wystawie prace graficzne są symbolicznym odniesieniem do różnych zakresów znaczenia muzyki dla człowieka, m.in. jej wpływu na mózg, roli terapeutycznej, edukacyjnej, uwrażliwiającej, związanej z poczuciem wolności czy strefą sacrum.

Wystawa została zrealizowana w ramach kampanii społecznej Save the Music Fundacji MEAKULTURA – organizacji pożytku publicznego będącej unikatowym w skali kraju think tankiem siecującym ekspertów z zakresu kultury, w szczególności muzycznej, i współtworzonej przez ludzi z różnych środowisk, których łączy miłość do muzyki i chęć jej promowania na wielorakich płaszczyznach w jak najbardziej oryginalny i profesjonalny sposób. Głównym celem Save the Music jest wydobywanie muzyki ze „sfery nieuwagi” –

rozbudzenie refleksji odbiorców nad tym, co znaczy dla nich muzyka, uwrażliwienie na jej obecność w codziennym życiu; łączenie jej z innymi formami ludzkiej działalności: z modą, grafiką, słowem i nauką; zachęcanie do korzystania z jej terapeutycznego potencjału; mobilizowanie wszystkich grup wiekowych do pracy nad rozwijaniem gustu muzycznego oraz promowanie nawyku świadomego odbioru muzyki.

Autorką koncepcji wystawy i jej kuratorką jest Marlena Wieczorek – prezeska Fundacji MEAKULTURA, ekspertka z zakresu kultury muzycznej, kuratorka, muzykolożka, menedżerka kultury, redaktorka naczelna czasopisma meakultura.pl; jurorka Paszportów Polityki oraz Koryfeuszki Muzyki Polskiej; organizatorka Konkursu Polskich Krytyków Muzycznych „Kropka”, autorka programów studiów podyplomowych; dwukrotna stypendystka Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2013, 2017); ekspertka European Research Executive Agency (REA).

KOT KILARA

GRA EDUKACYJNA Z CYKLU MŁODY WSPÓŁCZEŚNIAK

15 października 2024
wtorek, 9:00-14:00
cały obiekt
[oferta dla grup zorganizowanych]

Patron naszego Festiwalu – Wojciech Kilar – to nie tylko wybitny polski kompozytor, ale również wielka osobowość. Jego wspaniała muzyka oraz pełne pasji życie stały się dla nas inspiracją do stworzenia projektu, którego ideą jest propagowanie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o tym znakomitym twórcy polskiej muzyki współczesnej.

Tak powstała gra edukacyjna *Kot Kilara*, realizowana w ramach Festiwalu już od kilku lat. Oparta na formule gier miejskich, pozwala graczom poruszać się po całym obiekcie jak po wielkiej planszy. Na trasie gry na uczestników czekają kolejne zagadki, a na końcu szlaku – wyjątkowe trofeum.

Udział w interaktywnej rozgrywce pełnej niespodzianek i dobrej zabawy to doskonała okazja, by poznać fascynujący świat Wojciecha Kilara, a także szansa na odkrycie najbardziej tajemniczych zakamarków Filharmonii Gorzowskiej.

Gra *Kot Kilara* adresowana jest do uczniów w wieku 11-14 lat.

[czas przejścia całej trasy: ok. 70']

SŁOWA JAK DŹWIĘKI

POKAZ FILMU I SPOTKANIE Z AGATĄ ZUBEL

24 października 2024

czwartek, 18:00

sala koncertowa Filharmonii Gorzowskiej

Dokument *Słowa jak dźwięki* to filmowy portret Agaty Zubel – wszechstronnej artystki, kompozytorki i śpiewaczki obdarzonej niespotykaną wyobraźnią dźwiękową. Obraz oparty na podwójnej narracji twórcy – odtwórca ukazuje artystkę podczas procesu przygotowywania opery *Bildbeschreibung* na dwa głosy, zespół instrumentalny i elektronikę do tekstu eksperymentalnego dramatu Heinerja Müllera. Utwór powstał w 2016 roku na zamówienie Klangforum Wien – zespołu specjalizującego się w wykonawstwie muzyki nowej i najnowszej, z którym Agata Zubel współpracuje od lat – oraz Instytutu Adama Mickiewicza. W filmie obserwujemy przygotowania do prawykonania dzieła i pracę kompozytorki nad zbudowaniem zarówno partii instrumentalnych, jak i swojej solowej partii wokalne. Przy okazji przyglądamy się niełatwym zmaganiom wykonawców z materią słowa, które pojawia się w partiach instrumentalnych równoległe z muzyką. Bohaterka filmu opowiada, co według niej oznacza bycie kompozytorem, czym jest dla niej sztuka tworzenia muzyki i jaką rolę w jej twórczych poczynaniach odgrywa samotność, a także zdradza, co zdecydowało, że śpiew stał się jej drugą wielką artystyczną pasją.

Spotkanie z Agatą Zubel poprowadzi Agata Kwiecińska – dziennikarka programu II Polskiego Radia.

*Słowa jak dźwięki** (2019)
reżyseria: Jan Sosiński
scenariusz: Andrzej Kosowski
montaż: Anna Szałańska
zdjęcia: Piotr Koper
dźwięk: Grzegorz Marteck
produkcja: PWM i TVP S.A.
[29']

Wydawca

Filharmonia Gorzowska
ul. Dziewięciu Muz 10
66-400 Gorzów Wlkp.
T: +48 73 92 700
E: sekretariat@filharmoniagorzowska.pl
www.filharmoniagorzowska.pl

Realizacja

Anna Buszkiewicz, Iwona Goździk, Krzysztof Hillenberg,
Anna Maciaszek, Bartłomiej Krawczykowski, Mariola Krechowicz,
Mateusz Kwiatkowski, Aleksander Lasek, Janusz Lisowski,
Jolanta Ługowska, Władysław Malik, Renata Ochwat,
Aleksandra Pakuła, Katarzyna Pilawska, Monika Rusiecka,
Patrycja Skrzypek, Małgorzata Szwałik, Karolina Tokarczyk,
Tomasz Wasilewski, Katarzyna Winkiewicz-Więcław,
Agnieszka Wiśniewska, Magdalena Witkowska,
Artur Wojciechowski, Katarzyna Wojtowicz, Ewa Woźniak,
Barbara Zdyb.

Opracowanie treści i redakcja
Małgorzata Szwałik

Noty biograficzne wykonawców oraz opisy wydarzeń
na podstawie dostarczonych materiałów.

Opracowanie graficzne i skład
Monika Szalczyńska

Korekta
Marlena Roszkiewicz

Dyrekcja zastrzega sobie prawo do zmian w programie Festiwalu.

Utwory oznaczone gwiazdką (*) pochodzą z Katalogu Polskiego Wydawnictwa Muzycznego.

Autorzy zdjęć

Bartek Barczyk (str. 4, 10-11, 21, 35)
Bownik (str. 32, 34, 36, 37)
Sisi Cecylia (str. 22, 24, 25)
Łukasz Gawroński (str. 42)
Krzysztof Grygiel (str. 58)
Izabela Lechowicz (str. 49)
Krzysztof Lipiński (str. 6, 14)
Ewa Płonka (str. 28, 30, 31)
Łukasz Rajchert (str. 41, 46, 48, 50)
Karol Adam Sokołowski (str. 38, 40, 45)
Adam Stępień, Agencja Gazeta (str. 8, 16)
Karolina Tokarczyk (str. 71)
Timur Usubow (str. 9)
Katarzyna Wojtowicz (str. 62)
Aleksander Jan Zuchowicz (str. 44)

Archiwum prywatne artystów (str. 51, 57, 60)

Autorzy publikacji dołożyli wszelkich starań, by dotrzeć do wszystkich właścicieli i dysponentów praw autorskich do zdjęć i innych materiałów zamieszczonych w publikacji. Osoby, których nazwisk nie udało się ustalić, prosimy o kontakt z Filharmonią Gorzowską.

Druk
Sonar Sp. z o.o.
66-400 Gorzów Wlkp.
ul. Kostrzyńska 89

© Copyright by Filharmonia Gorzowska 2024

ISBN: 978-83-965437-3-8

FESTIWAL
MUZYKI
WSPÓŁCZESNEJ
IM. WOJCIECHA KILARA

XI Festiwal Muzyki Współczesnej
im. Wojciecha Kilara
11-25 października 2024

ORGANIZATOR:

FILHARMONIA
GORZOWSKA

Filharmonia Gorzowska
ul. Dziewięciu Muz 10
66-400 Gorzów Wlkp.
www.filharmoniagorzowska.pl

Joanna Pisarewicz – dyrektor
Przemysław Fiugajski – dyrektor artystyczny

INSTYTUCJA WSPÓŁPROWADZONA PRZEZ:

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

GORZÓW
WIELKOPOLSKI

PATRONAT HONOROWY:

Patronat Honorowy Marszałka
Województwa Lubuskiego
Marcin Jabłoński

PREZYDENT MIASTA
GORZOWA WIELKOPOLSKIEGO

MECENAS FILHARMONII GORZOWSKIEJ:

Polska Grupa Energetyczna

PARTNERZY:

Lubuskie
Warte zachodu

mea
kultura
FUNDACJA

PARTNER MOTORYZACYJNY:

Grupa Gezet

PATRONI MEDIALNI:

plus radio | 100,7 FM
GORZÓW WLKP.

GAZETA LUBUSKA

ANAKLISIS

PWM
EDITION

Wyostorz słuch
na serię OPERA

PWM
EDITION

 Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

TVP
KULTURA

 dwójka
POLSKIE RADIO

CULTURAPI

WWW.ANAKLISIS.PL

WWW.PWM.COM.PL

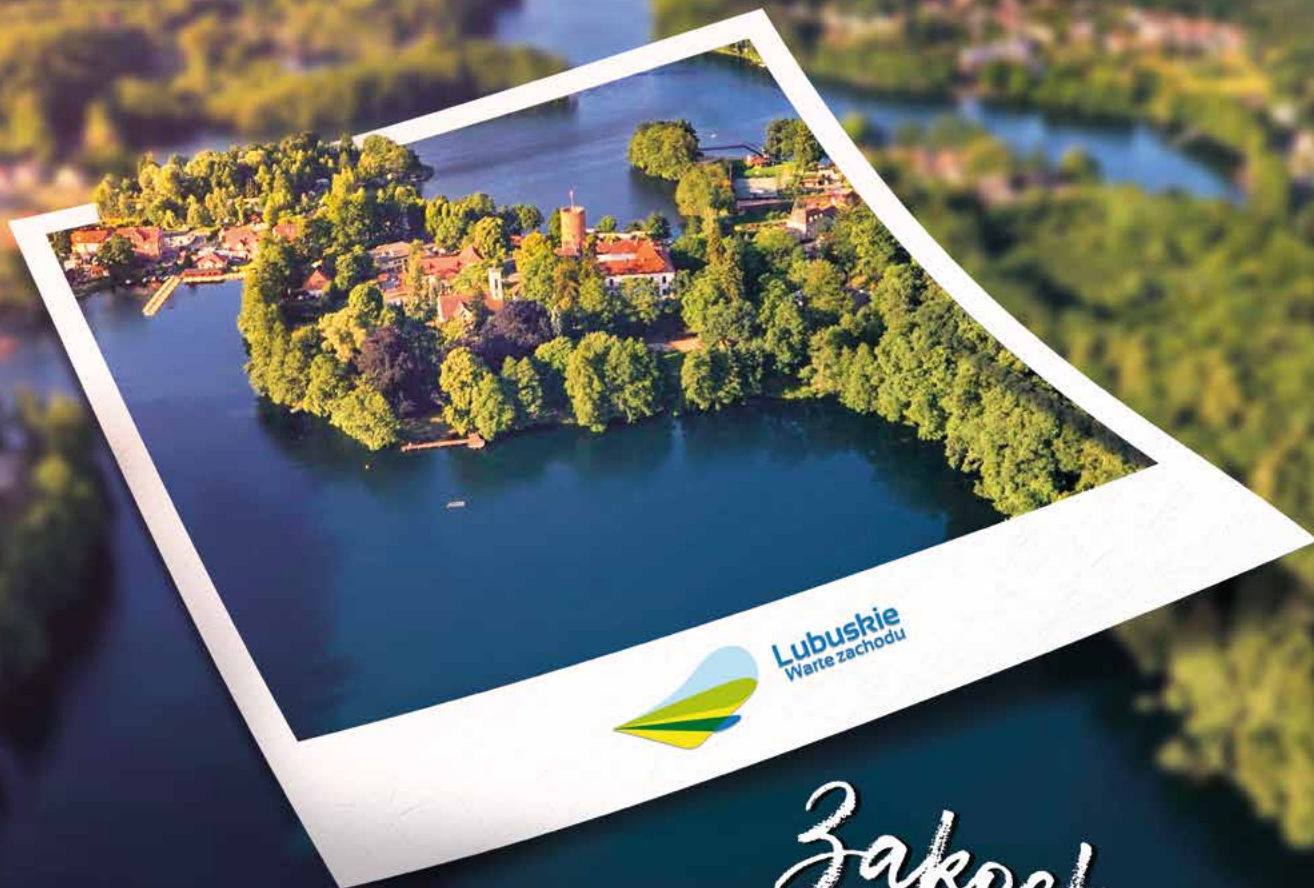
NOWY SALON RENAULT

W GORZOWIE WLKP.

Grupa **Gezet**

gezet.pl

Lubuskie
Warte zachodu

Zakochaj się
w
Lubuskiem

www.atrakcjeLubuskie.pl

lubuskiepl

lubuskiepl

lubuskie.pl

lubuskiepl

lubuskiepl

lubuskie.pl

Zakochaj się w Lubuskiem

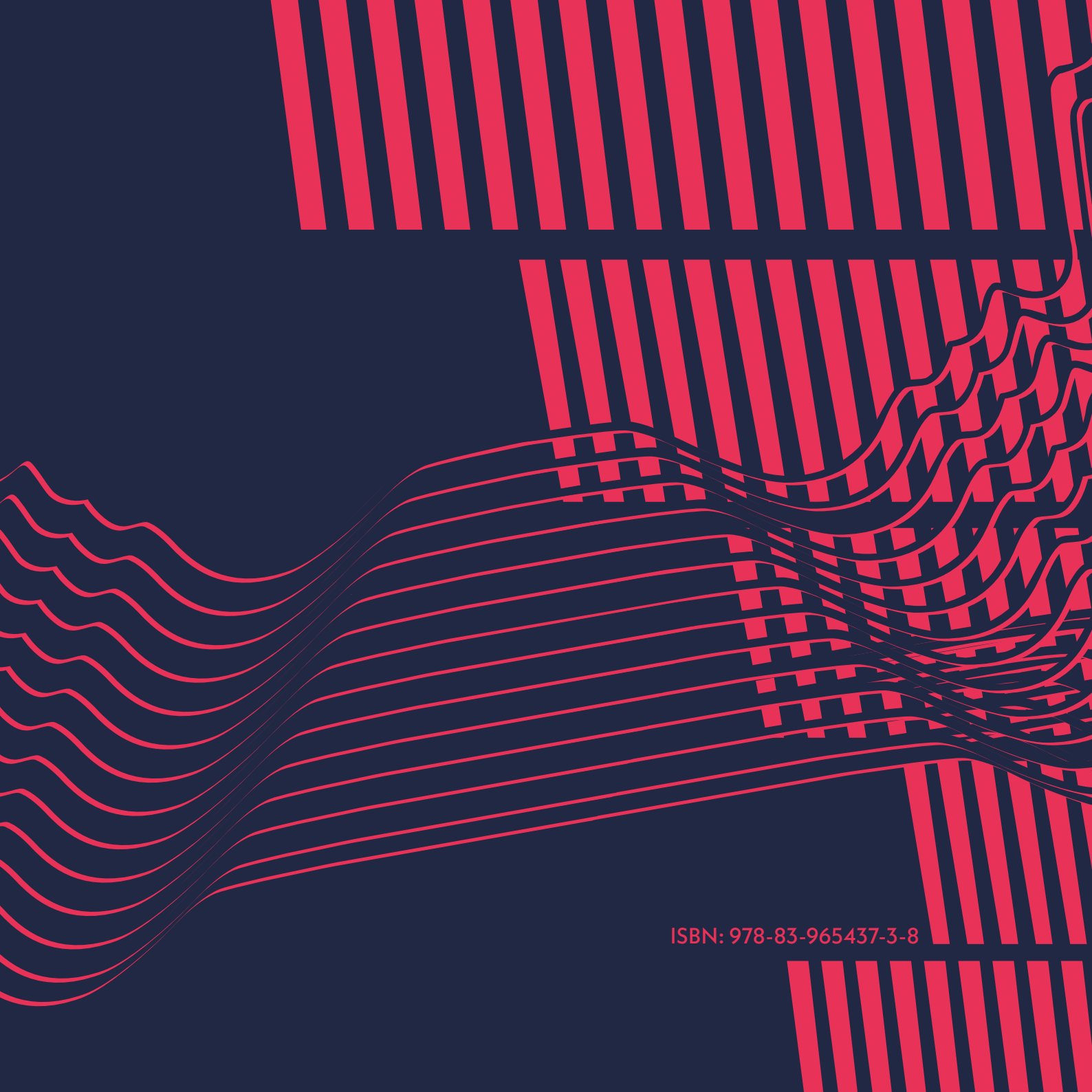

Lubuskie
Warte zachodu

www.atrakcjelubuskie.pl

ISBN: 978-83-965437-3-8